

Kvalitetsmeldingen 2024

Videregående opplæring skoleåret 2023/2024

Forord	4
1. Kvalitetsmeldingen kort fortalt	5
1.1 Mål for videregående opplæring	5
2. Opplæring i korte trekk	8
3. Gjennomføring	9
3.1 Fullført og bestått innen fem/seks år	9
Hvor langt kom de som ikke har fullført og bestått innen fem/seks år?	13
3.2 Fullført og bestått i løpet av ti år	14
3.3 Skoleårsfullføring	14
Elever som har sluttet i løpet av skoleåret	18
3.4 Videregående opplæring for voksne	20
4. Læringsresultater fra opplæring i skole	21
4.1 Karakterer	21
4.2 Karakterutvikling	21
4.3 Standpunkt versus eksamenskarakter	22
4.4 Eksamensgjennomføring	24
Klage på standpunkt, muntlig lokalt gitt eksamen og privatisteksamen	25
4.5 Privatister	25
5. Resultater fra opplæring i bedrift	28
5.1 Løpende kontrakter	28
5.2 Stadig flere får læreplass	28
5.3 Overgang fra Vg2 yrkesfag	29
5.4 Fag- og svennebrev	32
5.5 Lærebedrifter	32
5.6 Hevinger	33
5.7 Lærekandidatordningen	34
6. Læringsmiljø i skole og bedrift	36
6.1 Elevundersøkelsen	36
6.2 Lærlingundersøkelsen	38
6.3 Mobbing på skolen	39
Skolemiljø saker meldt til statsforvalteren	42
6.4 Mobbing på arbeidsplassen	42
6.5 Psykisk helse	43
7. Økt gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø	47
7.1 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)	47

7.2. Oppfølgingstjenesten (OT).....	49
7.3 Skolenes håndtering av gjengmiljø, rus og vold	49
7.4 Skole-hjem-samarbeid	50
7.5 Tiltak knyttet til satsingsområdene	53
Inkluderingsprosjektet.....	53
Oppfølgingsansvarlige	53
Profesjonsutvikling og etter- og videreutdanning	53
Forskningsprosjektet INTERACT - klasseromsinteraksjoner	54
Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)	54
Forberedende tilbud for minoritetsspråklige	55
Overganger mellom opplæring og skole og opplæring i bedrift.....	55
Entreprenørskap	55
Internasjonalisering og Erasmus+.....	56
Fengselsundervisning	56
Overganger mellom grunnskole og videregående.....	57
Sommerskolen	58
Nettskolen	58
8. Veien videre	59
8.1 utfordringer og dimensjonering.....	59
8.2 Kvalifiseringsprosjektet.....	60
8.3 Teknologisk utvikling, kunstig intelligens (KI)	60
8.4 Samarbeidet med NAV	61
Vedlegg	62
Oversikt tiltak i kapittel 7.....	62
Skolevise resultater	63
Kommunevise resultater	67

Forord

Kvalitetsmeldingen er et viktig verktøy for å jobbe systematisk med å videreutvikle læringsmiljø og læringsutbytte for lærlinger og elever. Meldingen skal gi de folkevalgte en beskrivelse av tilstanden innenfor den videregående opplæringen i Rogaland fylkeskommune. Meldingen vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger. Videre vil meldingen være et godt underlag for konstruktiv dialog mellom folkevalgte, lærerorganisasjonene og fylkesadministrasjonen.

Selv om vi kan glede oss over at måling av fullført og bestått over fem/seks år fortsatt øker, ser vi at skoleårsgjennomføringen går ned. Det betyr at vi må være forberedt på en liten reduksjon i fullført og bestått over fem/seks år de kommende årene. Det blir derfor viktig å fortsette den målrettede jobben med kvaliteten i alt vi gjør de neste årene. I den sammenheng ser vi frem til å etablere nye satsingsområder sammen med organisasjonene. Skal satsingsområder virkelig bety noe for utviklingen, er det avgjørende at alle har et eierforhold til dem.

Årets melding viser tydelig at elever med manglende eller lave inntakspoeng har vesentlig lavere gjennomføring enn andre elever. Det oppleves derfor som kloke grep fra lovgiver når ny opplæringslov pålegger fylkeskommunen å ha gode kvalifiseringstiltak for dem som ikke helt er kvalifisert for videregående opplæring.

Svakheten med dagens måling er at elever som møter målene i sin individuelle opplæringsplan (IOP) ikke tas med når en måler gjennomført og bestått. Dette oppleves som feil og uverdigg, og det representerer et elevsyn som vi i Rogaland ikke kjenner oss igjen i.

Det er mye å glede seg over i denne kvalitetsmeldingen. Blant annet ser vi at økningen i antall formidlede lærlinger er formidabel. Inneværende år har 900 flere elever fått læreplass sammenlignet med 2019. Staten har sett at dette er en viktig oppgave, og har derfor gitt fylkene betydelige midler til bedre oppfølging av elever i overgangen fra skole til lære. Rogaland har brukt en stor del av disse midlene til læreplasskoordinatorer ute på skolene. Det har fungert meget godt, og har resultert i at vi har fått en gledelig økning i antall lære kandidater. Dette er lærlinger som ikke går mot fullt fagbrev. Lærekandidatordningen er viktig med hensyn på å få kvalifisert flere for deltakelse i yrkeslivet.

Vi som jobber med videregående opplæring, er stolte av årets melding. Vi kjenner oss igjen i analysene, og er klare for å ta fatt på utfordringene.

Eiliv Fougner Janssen, opplæringsdirektør

Alle figurene i kvalitetsmeldingen har tabeller for å sikre god lesbarhet/universell utforming. Dette kommer i tillegg til tabeller integrert i figurene.

1. Kvalitetsmeldingen kort fortalt

Utdanningsløpet fra barnehage, grunnskole og videregående opplæring skal legge til rette for at alle barn og unge får like muligheter til å leve meningsfulle liv. I skolen utvikler elevene kompetanse som de trenger for å leve et godt liv og for å lykkes i videre opplæring. Å fullføre videregående opplæring er blitt en forutsetning for en stabil og varig tilknytning til arbeidslivet. Opplæringen i skole og lærebedrift har mange formål, den skal blant annet åpne dører mot verden og framtiden og gi elevene og lærlingene historisk og kulturell innsikt og forankring (Kunnskapsdepartementet 2023 s. 14).

Videregående skole og opplæring i bedrift er en svært viktig arena for å forberede unge, og en del voksne, på videre studier og arbeidsliv. Fullføringsgraden har økt de senere årene, men den må bli enda høyere, og derfor er det avgjørende å vurdere og følge opp kvaliteten på opplæringen.

Målet med kvalitetsmeldingen er å bidra til større oppmerksomhet om kvaliteten i opplæringen (Udir 2023). Meldingen skal være et utgangspunkt for dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling i fylkeskommunen. Å forbedre kvaliteten i opplæringen er viktig for den enkelte elev og lærling, for Rogaland som fylke og for den samlede kompetansen i nasjonen som helhet. Kvalitetsmeldingen er Rogaland fylkeskommune sitt svar på lovkravet om at fylkestinget minst én gang i året skal få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultatet og gjennomføringen i videregående opplæringen.

1.1 Mål for videregående opplæring

Kunnskapsdepartementet presenterer i statsbudsjettet 2023-2024 tre overordnede mål som beskriver samfunnsoppdraget. Målsettingen er at alle skal få utnytte evnene sine, at samfunnet får den kompetansen som trengs for det grønne skiftet, til utvikling av velferdssamfunnet, til utjevning av forskjeller og til å ivareta demokratiet. De tre overordnede målene til Kunnskapsdepartementet er:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

Rogaland fylkeskommune sine satsingsområder 2021-2025 skal bidra til å følge opp de nasjonale føringene. Satsingsområdene er:

1. Fremme et godt læringsmiljø

Skolene og lærebedriftene skal bygge et inkluderende og mangfoldig læringsmiljø som skal fremme fellesskap, trivsel, læring og god psykisk og fysisk helse for alle.

2. **Vektlegge en aktiv elev- og lærlingrolle**

Opplæringen skal være basert på at elever og lærlinger reflekterer over sin egen læring, forstår sine egne læringsprosesser og tilegner seg kunnskap på selvstendig vis. Det skal være en vurderingspraksis der forventningene er tydelige og der elevene og lærlingene deltar i vurderingen av eget arbeid og reflekterer over læring og faglig utvikling.

3. **Kvalifisere til arbeid og studier**

Opplæringen skal være tilrettelagt og relevant slik at den enkelte elev/lærling blir godt kvalifisert og forberedt til studier og yrkesliv

4. **Utvikle profesjonsfelleskap**

De ansatte i skolene utgjør et profesjonsfelleskap som skal mestre utfordringer sammen, reflektere over og evaluere egen praksis, og videreutvikle virksomheten på grunnlag av felles kunnskapsbase og aktuell forskning. Faglige ledere og instruktører skal sammen med ledelsen i bedriften arbeide for å skape et godt læringsmiljø for lærlingene.

I forbindelse med Opplæringsutvalget og Fylkestinget sin behandling av kvalitetsmeldingen i 2023, vedtok de følgende:

- Opplæringsutvalget ser behov for at heim-skule samarbeidet blir vurdert i neste års kvalitetsmelding.
- Fylkestinget ber om at fylkesdirektøren ved neste kvalitetsmelding inkluderer mer informasjon angående hvordan skolene håndterer gjengmiljøer, rus og vold i skolen.

Hvordan skolene håndterer gjengmiljø, rus og vold er presentert i kapittel 7.3. Overordnet er disse temaene knyttet til elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Skolenes hjem-skole-samarbeid er vurdert i kapittel 7.4.

16.568

elever

6053

lærlinger

2035

voksne

2. Opplæring i korte trekk

I Rogaland fylkeskommune hadde vi i skoleåret 2023/24:

- 24 videregående skoler og to skolesentre
- 16 568 elever og 6 053 lærlinger i skoleåret 2023/2024
- 2 035 voksne deltakere
- 2 425 lærere
- 2 385 medlemsbedrifter fordelt på 53 opplæringskontor og 154 lærefag
- 304 lærebedrifter med selvstendig godkjenning fordelt på 118 fag.

Møllehagen og Hollenderhaugen skolesentre er fylkeskommunale opplæringsentre som tilbyr undervisning for barn og ungdom som er innlagt ved sosiale og medisinske institusjoner. Dette omfatter barnevern, psykiatri og somatikk.

Tabell 2.1 Elev- og lærertall i Rogaland, 2019/20 – 2023/24. Kilde: Utdanningsdirektoratet

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Elever ved fylkeskommunale VGS	16404	16526	16417	16455	16568
Antall lærere i offentlig VGS	2277	2310	2371	2398	2425
Elever i private VGS	1838	1889	1932	1892	1896
Lærlinger med læreplass i Rogaland	5432	5324	5589	5960	6053
Lærekandidater i Rogaland	101	112	155	188	209
Elever i Vg3 fag-opplæring i skole	26	141	85	78	64

3. Gjennomføring

Gjennomføringen av videregående opplæring i løpet av fem/seks år var høyere for elever som startet i videregående skole i 2017 enn for alle tidligere kull. For skoleåret 2023/2024 var imidlertid skoleårsfullføringen lavere enn året før. Andel sluttet holder seg stabilt, men flere stryker til standpunkt og eksamen, og tar skoleåret over to år.

Gjennomføring i videregående opplæring undersøkes på flere måter. De viktigste er gjennomføring i løpet av fem/seks år og skoleårsfullføring.

3.1 Fullført og bestått innen fem/seks år

Statistisk sentralbyrå undersøker gjennomføring for elever som startet i videregående opplæring for første gang et gitt år etter normert tid for opplæringen, pluss to år. Målepunktet er dermed etter fem år for elevene som startet på studieforberedende utdanningsprogram, og etter seks år for elever som startet på yrkesfag. Det siste kullet vi har tall for, er elevene som startet i videregående opplæring i 2017. Dette er hovedtrekkene for 2017-kullet:

6166 ungdommer startet i VGS for første gang høsten 2017, og etter fem/seks år hadde:

- 84,8 prosent fullført med studie- eller yrkeskompetanse
- 3,1 prosent fullført planlagt grunnkompetanse
- 2,8 prosent fortsatt som elev/lærling i videregående opplæring
- 2,3 prosent gjennomført Vg3/ gått opp til fag-/svenneprøve uten å bestå
- 6,9 prosent sluttet underveis.

Gjennomføringen i videregående opplæring har økt betydelig de siste årene. Blant elevene som begynte i videregående opplæring i Rogaland i 2017 fullførte, som vist, 84,8 prosent med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem/seks år, mens tilsvarende for 2007-kullet var 74,6 prosent (figur 3.1). En viktig årsak til at gjennomføringen øker, er at færre slutter underveis i opplæringsløpet. I 2007-kullet hadde hele 16,3 prosent sluttet underveis, mot 6,9 prosent i 2017-kullet. Det er også færre som gjennomfører Vg3 eller går opp til fagprøve uten å bestå (andelen var 5,4 prosent i 2007-kullet). I forhold til 2016-kullet, ser vi at det er en betydelig større andel som fullfører på normert tid for 2017-kullet. Dette henger sammen med at eksamen ble avlyst for avgangselevne skoleåret 2019/20, som førte til at flere elever besto på normert tid.

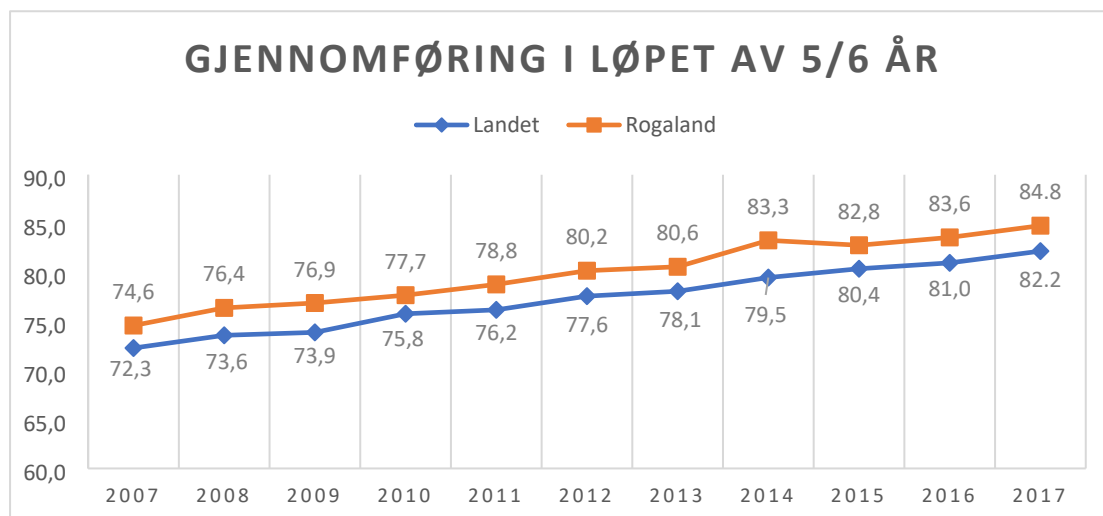
**6166 ungdommer startet videregående
opplæring for første gang høsten 2017.**

84,8%

**av disse fullførte opplæringen
innen fem/seks år.**

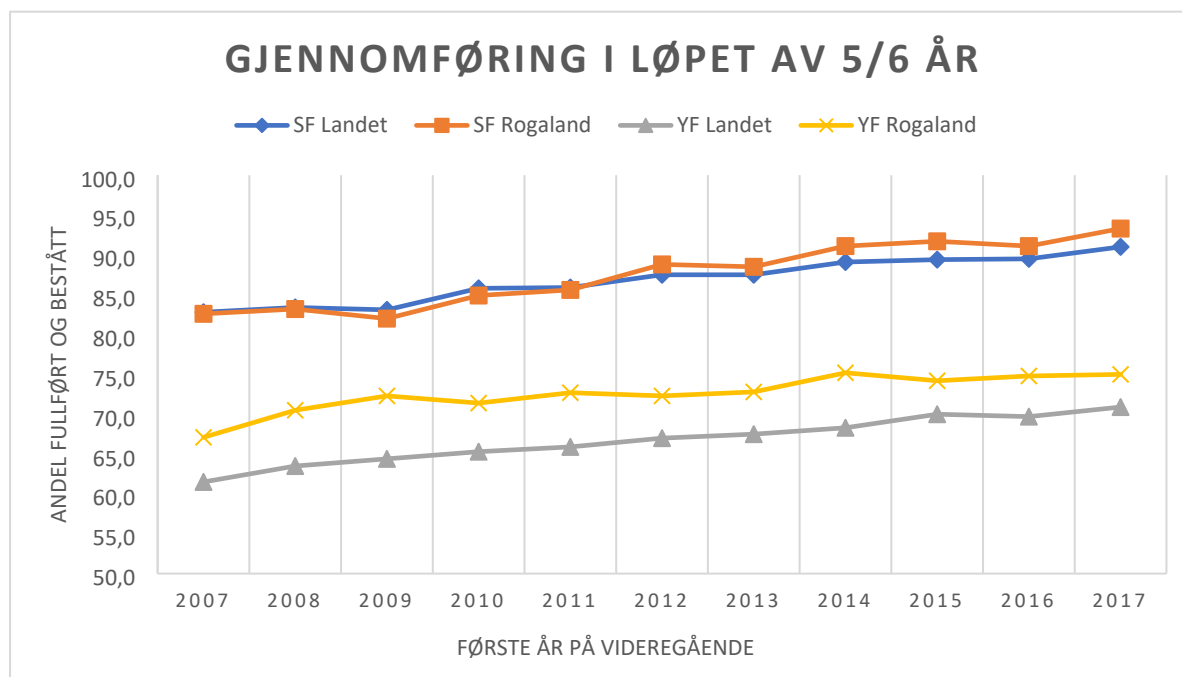
Figur 3.1 Andel elever som i løpet av fem/seks år har fullført med studie- eller yrkeskompetanse i Rogaland og nasjonalt, 2007-2017 kullene. Kilde: SSB

Rogaland har siden 2007 hatt en jevnt over høyere gjennomføring enn landsgjennomsnittet. For 2017- kullet var det kun Oslo som hadde høyere gjennomføring enn Rogaland. Gjennomføringen i Rogaland er høyere enn det nasjonale snittet for både yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram.

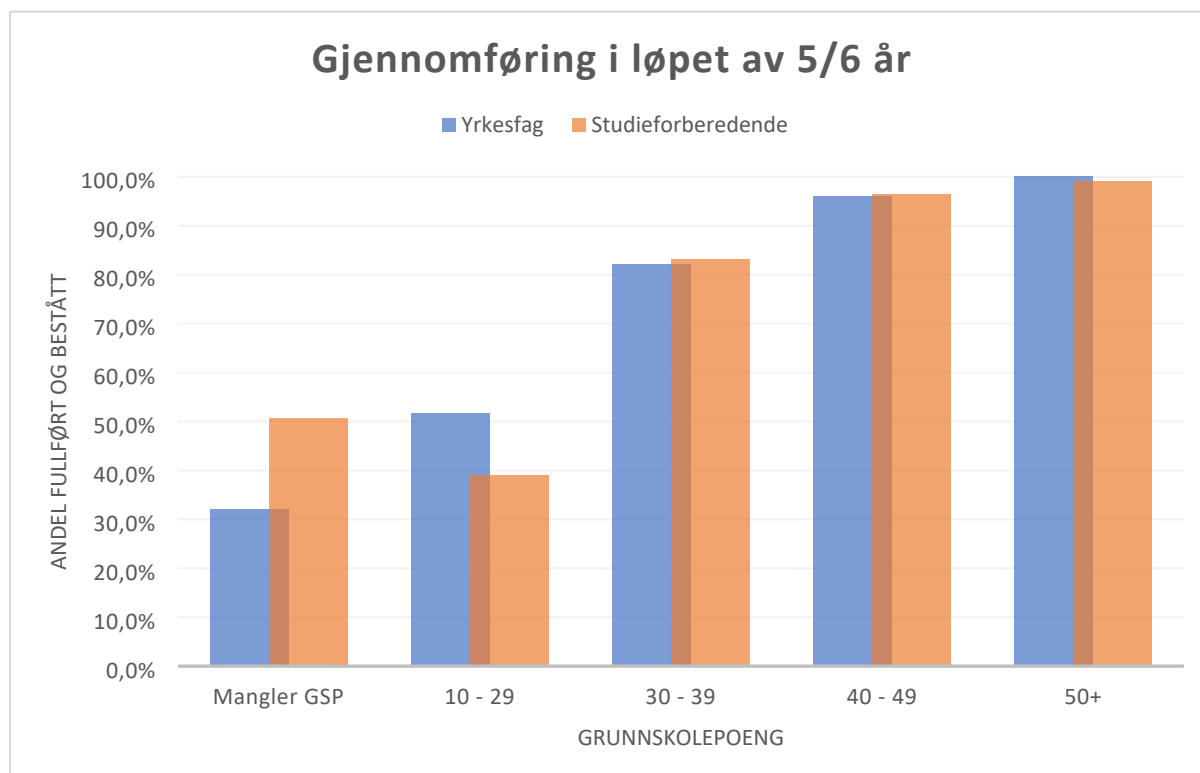
Det er høyere gjennomføring på studieforbereende utdanningsprogram enn på yrkesfaglige utdanningsprogram (Figur 3.2). For 2017-kullet i Rogaland var det 93 prosent på studieforbereende, og 75 prosent på yrkesfag som hadde fullført og bestått videregående opplæring to år etter normert tid, en differanse på 18 prosentpoeng. Denne differansen har holdt seg relativt stabil fra 2007-kullet.

Figur 3.2 Andel elever som i løpet av fem/seks år har fullført med studie- eller yrkeskompetanse i Rogaland og nasjonalt fordelt på utdanningsretning, 2007-2017 kullene. SF= studieforbereidende, YF= yrkesfag Kilde: SSB

Forskjellene i gjennomføring for studieforbereidende og yrkesfag forsvinner i stor grad hvis vi sammenligner elever med samme karakterer fra grunnskolen, som er illustrert i figur 3.3. Med unntak av de som kommer inn i videregående uten karakterer og de med mellom 10 og 30 grunnskolepoeng, er gjennomføringen svært lik for yrkesfag og studieforbereidende. For elevgruppen med mellom 10 og 30 grunnskolepoeng er det en betydelig høyere gjennomføring på yrkesfaglige utdanningsprogram kontra studieforbereidende. Elevutvalget i denne gruppen på studieforbereidende er såpass lav, 41 elever, så det er vanskelig å si om det faktisk er en signifikant forskjell vi ser. Kategorien 'Mangler GSP' er elever som har færre enn 8 karakterer fra grunnskolen, og derfor ikke får utregnet grunnskolepoeng. Dette er en svært mangfoldig gruppe, som inkluderer bl.a. elever fra innføringsklasser, elever som har vært syke og elever som har hatt tilrettelagt opplæring. Gjennomføringen til denne gruppen er betydelig høyere på studieforbereidende enn på yrkesfag. En viktig forklaring på dette er at det er flere høyt presterende elever i denne gruppa, som oftest velger seg til studieforbereidende. Samtidig ser vi at elever som får individuell tilrettelagt opplæring (ITO) på videregående, velger yrkesfag. De som får ITO på videregående har ofte også hatt dette i grunnskolen, og mangler derfor grunnskolepoeng. De som fullfører planlagt grunnkompetanse kategoriseres blant de som har ikke har fullført og bestått i løpet av 5/6 år.

Figur 3.3 Andel elever som i løpet av fem/seks år har fullført med studie-, eller yrkeskompetanse etter karakterer fra grunnskolen i Rogaland og landet, 2017-kullet. Kilde: SSB

Hvor langt kom de som ikke har fullført og bestått innen fem/seks år?

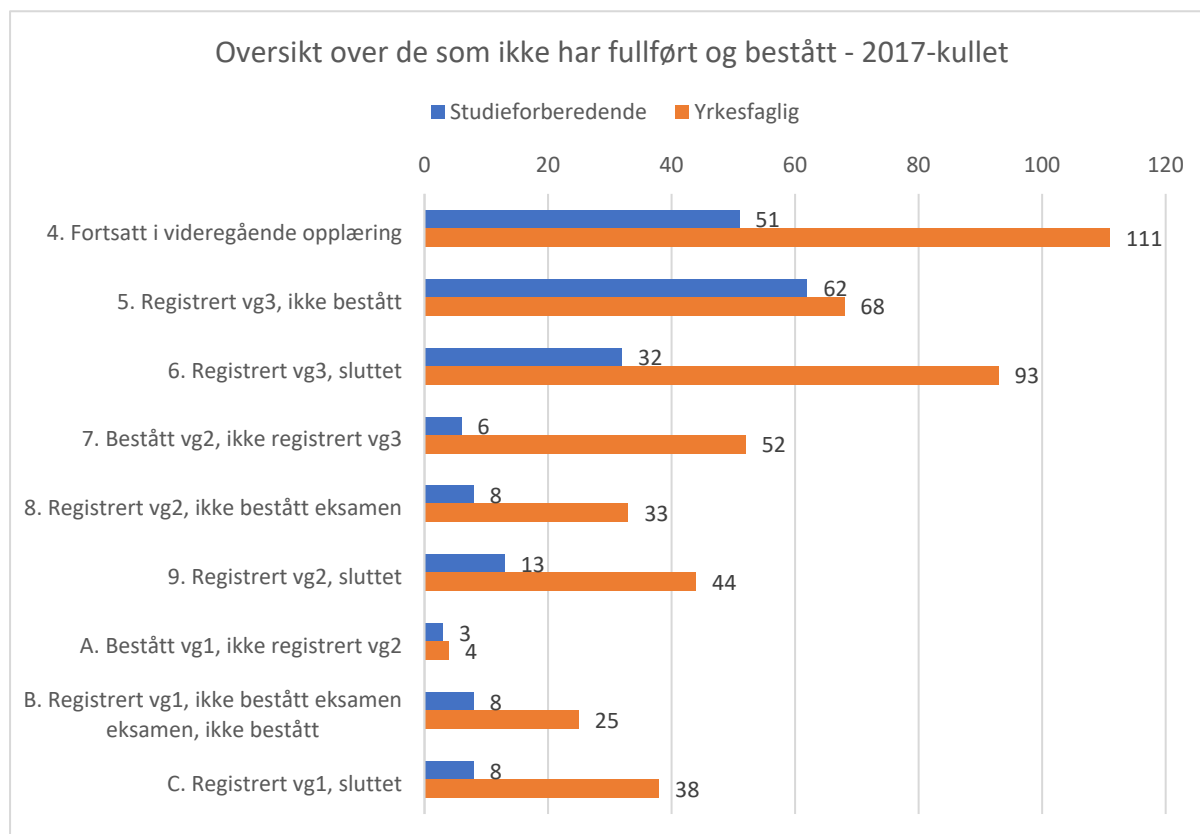
I dette avsnittet undersøkes hva som er det høyeste nivået de som ikke har fullført og bestått studiekompetanse, yrkeskompetanse eller planlagt grunnkompetanse har kommet til.

Figur 3.4 viser detaljert, med antall, hvor langt elevene som ikke fikk fullført og bestått i løpet av 5/6 år kom i utdanningsløpet. De som har fullført planlagt grunnkompetanse regnes ikke blant dem som fullfører og består, men de holdes utenfor her. Det er flere som ikke har bestått blant elevene som begynte på yrkesfag, 468 personer, enn på studieforberevende utdanningsprogram, hvor antallet er 191. Forholdsvis få elever har kun vært registrert i Vg1 (til sammen 86 elever). Litt flere (157) har vært registrert i eller gjennomført Vg2 med eller uten bestått. Enda flere av elevene (255 personer) har begynt i Vg3 og sluttet eller har gjennomført Vg3 uten å bestå. Det er flere fra yrkesfag som har vært registrert i Vg3 og sluttet, mens det er omtrent like mange fra yrkesfag og studieforberevende som har gjennomført Vg3 (enten i skole eller lære) uten å bestå. Videre er 162 personer fortsatt i videregående opplæring.

Figuren viser dermed at mange elever og lærlinger blant dem som ikke har bestått etter fem/seks år, har gjennomført store deler av videregående opplæring, og det er et potensiale for å øke gjennomføringen ved at flere av disse også består. Rundt 50

prosent av de som ikke har fullført på studieforberevende og 34 prosent på yrkesfag har gjennomført hele opplæringsløpet, men har ikke bestått alle fag eller fagprøve.

Figur 3.4 Antall elever fordelt på hvor langt de kom i utdanningsløpet etter fem/seks år for de som ikke fullførte med studiekompetanse eller yrkeskompetanse, 2017-kullet. Kilde: SSB

3.2 Fullført og bestått i løpet av ti år

Det er også mulig å undersøke hvor stor andel av de som starter i videregående et gitt år, som har fullført og bestått med fagbrev eller studiekompetanse ti år etter. Det siste kullet vi har tall for, er for dem som startet i videregående opplæring i 2013. De hadde en gjennomføring på 80,6 prosent etter fem/seks år, og etter ti år hadde 86,5 prosent fullført og bestått. Gjennomføringsandelen øker mest for elever på yrkesfag, fra 72,8 etter seks år til 79,9 prosent etter ti år. Kommunevise tall for gjennomføring etter ti år finnes i vedlegg.

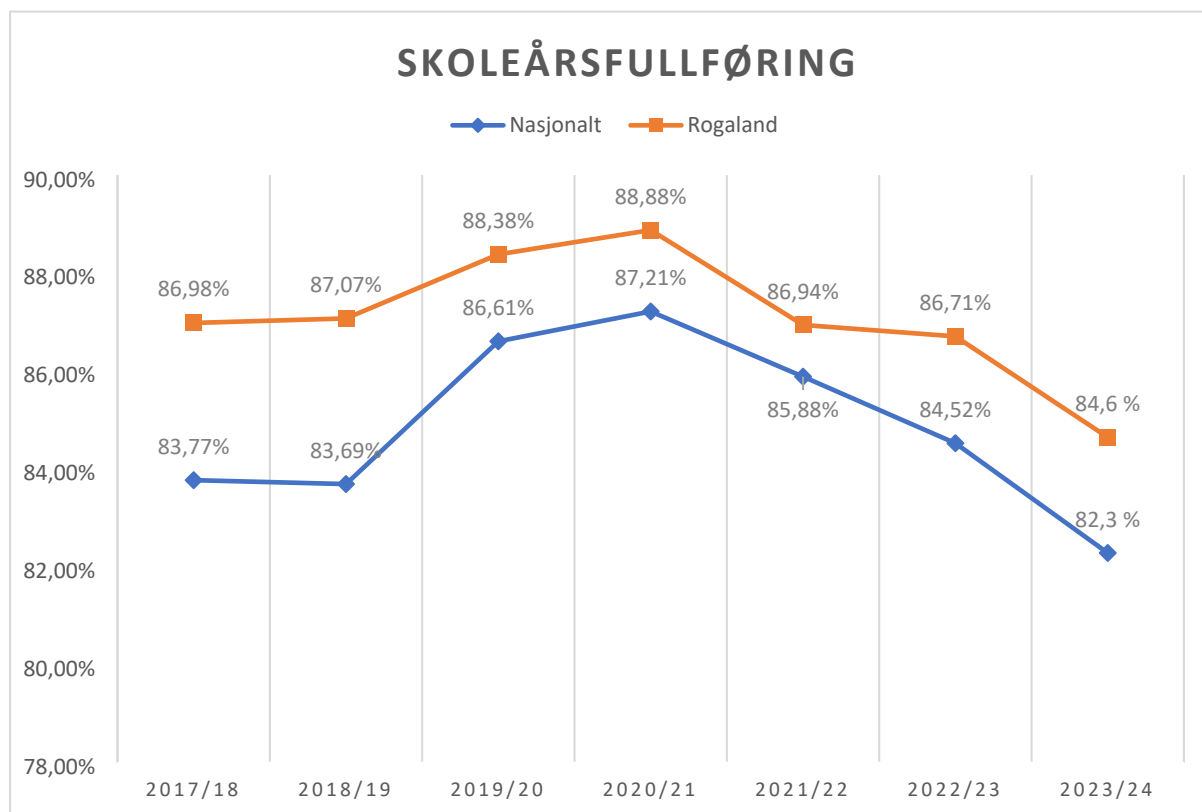
3.3 Skoleårsfullføring

Skoleårsfullføring viser til gjennomføringen av et bestemt skoleår. Målingen tar utgangspunkt i elevene som var i skolen per 1. oktober, og undersøker om de har bestått eller ikke bestått skoleåret. Elevene som ikke består skoleåret, har enten fått karakteren 1 i ett eller flere fag, har manglende vurderingsgrunnlag (IV), tar skoleåret over to år, eller har sluttet. Skoleårgjennomføring for skoleåret 2023/24 inkluderer ikke resultater etter NUS-eksamen (Ny, utsatt og særskilt eksamen), noe alle de

foregående skoleårene gjør. Historisk sett har skoleårgjennomføringen økt med ca. 1,5 prosentpoeng etter NUS-eksamensresultater er registrert.

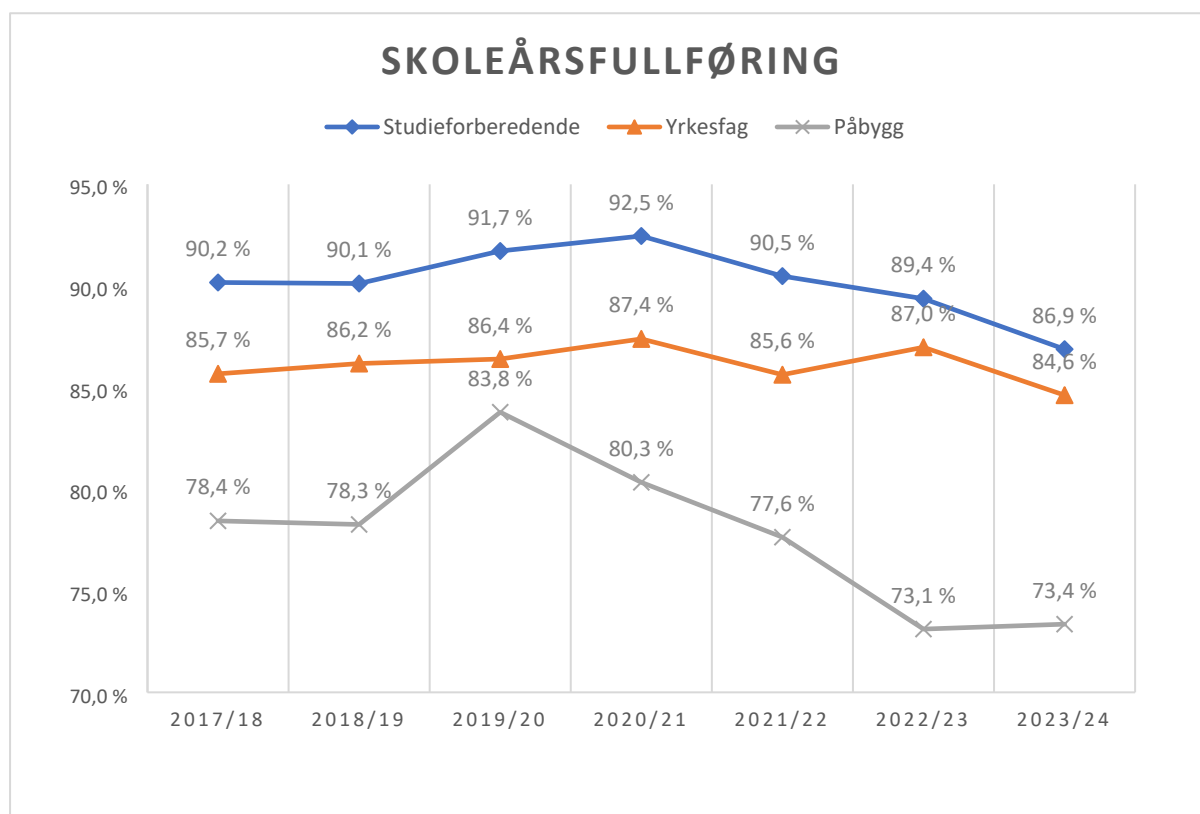
Figur 3.5 viser at utviklingen i skoleårsfullføringen er ganske lik i Rogaland som for landet sett under ett. Rogaland har hatt en høyere gjennomføring kontra landsgjennomsnittet over lengre tid. Gjennomføringen har sunket siden toppåret 2020/21, og vi ser en ytterligere reduksjon på 2 prosentpoeng for skoleåret 2023/24 kontra 2022/23. Det betyr at det er omtrent 320 færre elever som fullfører skoleåret i 2023/24 enn året før. I perioden 2019/2020 – 2021/22 ble det ikke avholdt eksamen, det bidro til at flere besto skoleåret. Skoleårsfullføringen i Rogaland er nå 2,5 prosentpoeng lavere enn den var før pandemiårene. Det er en større nedgang enn landsgjennomsnittet i samme periode.

Figur 3.5 Skoleårgjennomføring i Rogaland og nasjonalt, 2017/18 – 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring.

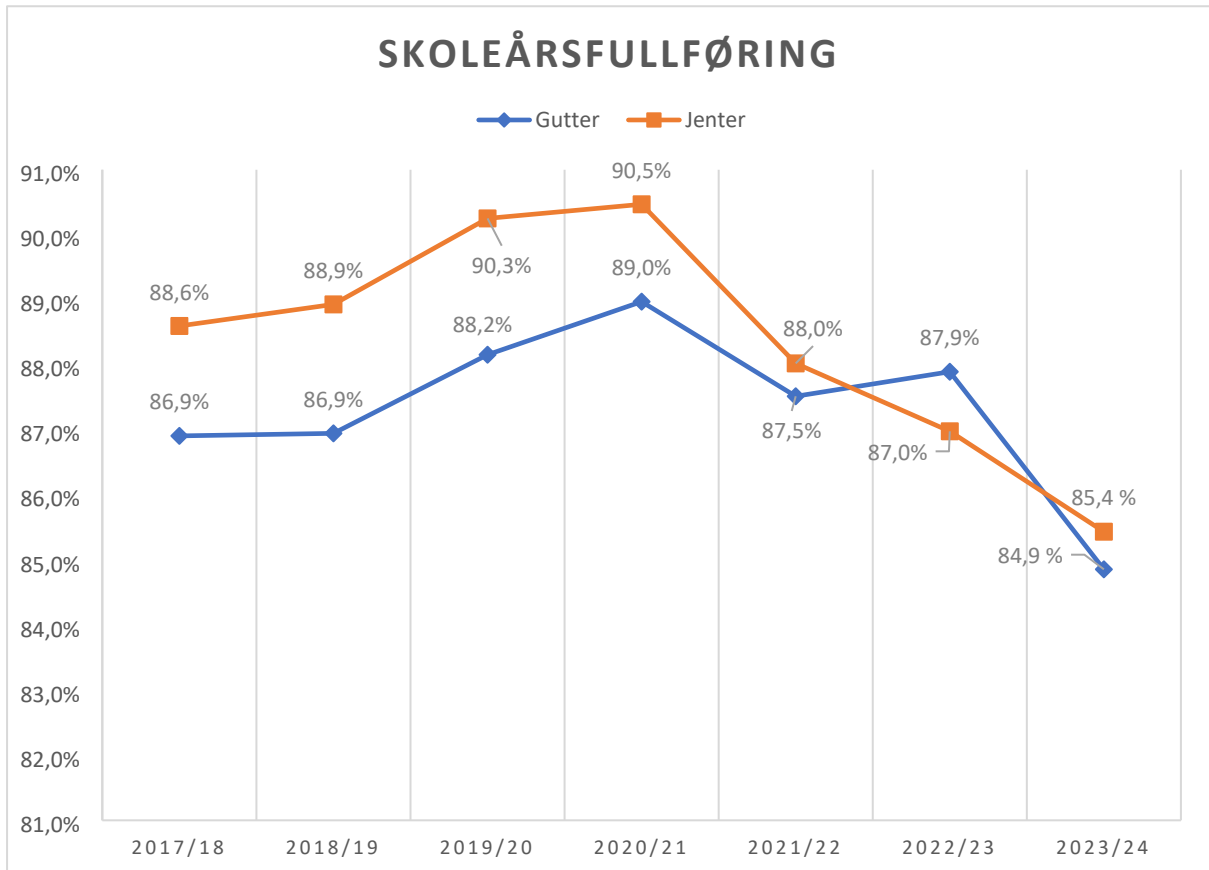
Figur 3.6 viser utviklingen i skoleårsfullføring for fylket og fordelt på utdanningsretningene studieforberevende, yrkesfag og påbygging til generell studiekompetanse (påbygg). Fullføringen er høyest for studieforberevende, og lavest for påbygg. Forskjellene mellom studieforberevende og yrkesfag henger tett sammen med karakterene fra grunnskolen, som illustrert i delkapittelet om gjennomføring i løpet av 5/6 år. Trenden for yrkesfaglige og studieforberevende utdanningsprogram er begge nedadgående, mens for påbygg har kurven flatet ut for skoleåret 2023/24.

Figur 3.6 Skoleårgjennomføring fordelt på utdanningsretning, 2017/18 – 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

Jenter har tradisjonelt hatt høyere skoleårsfullføring enn gutter. De tre siste skoleårene viser tallene at dette ikke er like sikkert, som vist i figur 3.7. Etter skoleåret 2020/21 opplevde jentene en større nedgang enn guttene, og for skoleåret 2022/23 hadde derfor guttene en høyere skoleårsfullføring enn jentene. For skoleåret 2023/24 har jentene igjen en høyere fullføring enn guttene. Kjønnsforskjeller i fullføring har vi sett lenge, og en av forklaringene på dette har vært at jentene har bedre karakterer fra grunnskolen. Jenter har fremdeles bedre karakterer fra både grunnskolen og på videregående. Likevel har de hatt en større negativ utvikling i skoleårsfullføring etter koronaårene, med unntak av det siste skoleåret. Den samme trenden ser vi også i nasjonale tall.

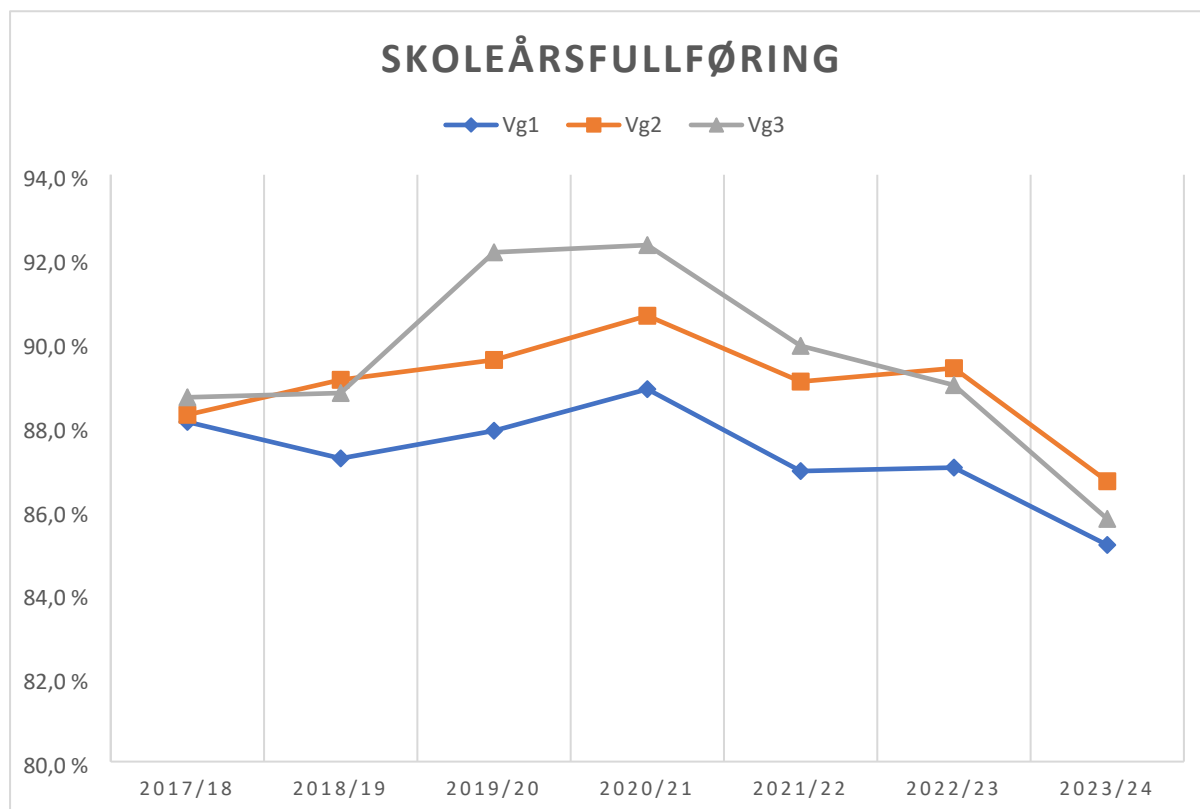
Figur 3.7 Skoleårgjennomføring fordelt på kjønn - alle trinn og utdanningsprogram, 2017/18 – 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

Figur 3.8 viser skoleårsfullføring fordelt på skoletrinn. Her er påbygg ekskludert, da dette kommer frem i figur 3.6. For skoleåret 2023/24 var det små forskjeller mellom skoletrinnene i skoleårsfullføring. Den er noe lavere på Vg1 og Vg3 enn på Vg2. Skoleårsfullføringen ble redusert med 2-3 prosentpoeng for alle trinn i 2023/24 kontra 2022/23.

Skoleårsfullføringen for alle trinn er, for skoleåret 2023/24, lavere enn den var før pandemien. Under pandemien var det en betydelig økning i skoleårsfullføringen, spesielt for elever på Vg3. Den gikk ned igjen de følgende årene. Dette kan delvis tilskrives avlyste eksamener i den perioden.

Figur 3.8 Skoleårsfullføring fordelt på skoletrinn, ekskludert påbygg, 2017/18 – 2023/24.
Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

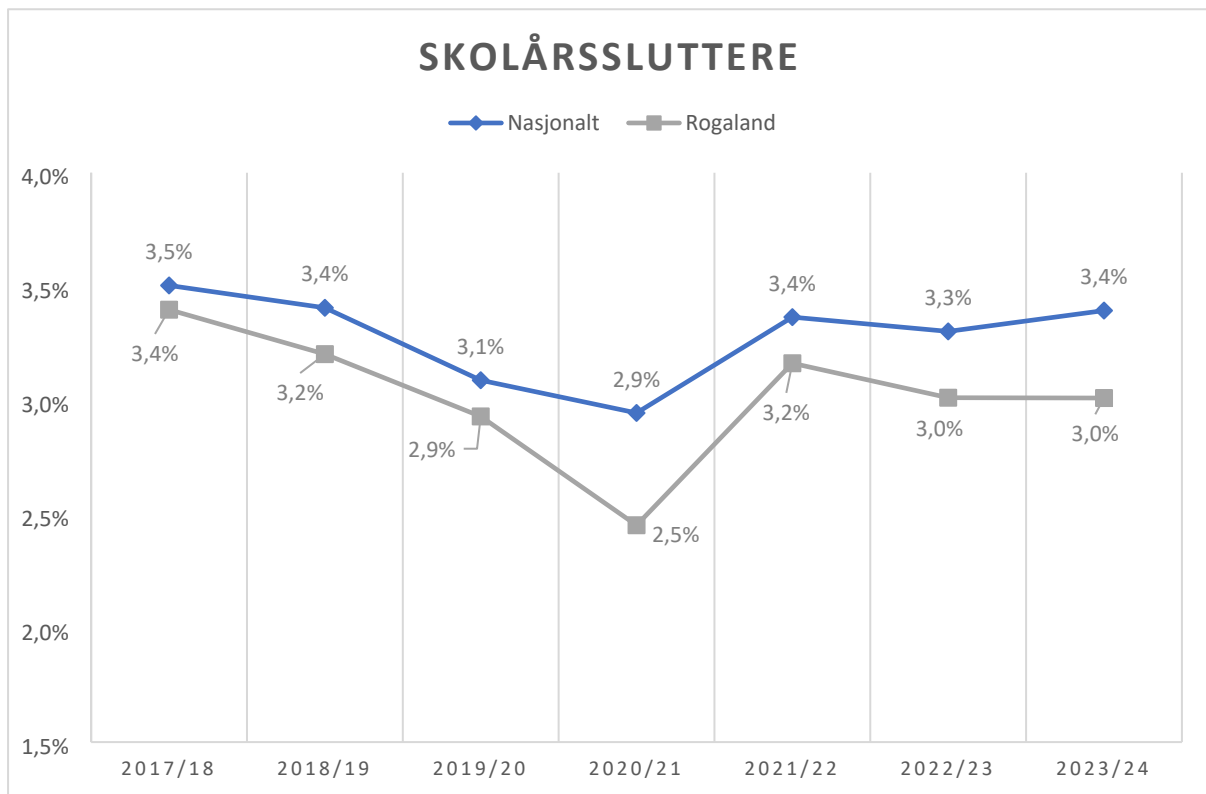

Som vist i neste avsnitt om skoleårssluttere, skyldes ikke nedgangen i skoleårsfullføring at flere slutter. Det kommer heller ikke av at flere elever får manglende vurdering (enten på grunn av fraværgrensen eller at lærer ikke har vurderingsgrunnlag). Den lavere skoleårsfullføringen de siste årene er hovedsakelig på grunn av at flere får karakteren 1 i ett eller flere fag, enten standpunkt eller eksamen, og at flere tar et skoleår over to år. Elever som får karakteren 1 ved eksamen eller standpunkt, eller som har gyldig fravær på eksamensdagen, har, som beskrevet under 3.3, rett til ny, utsatt eller særskilt eksamen (NUS-eksamen). Dette er en rett mange elever benytter seg av.

Elever som har sluttet i løpet av skoleåret

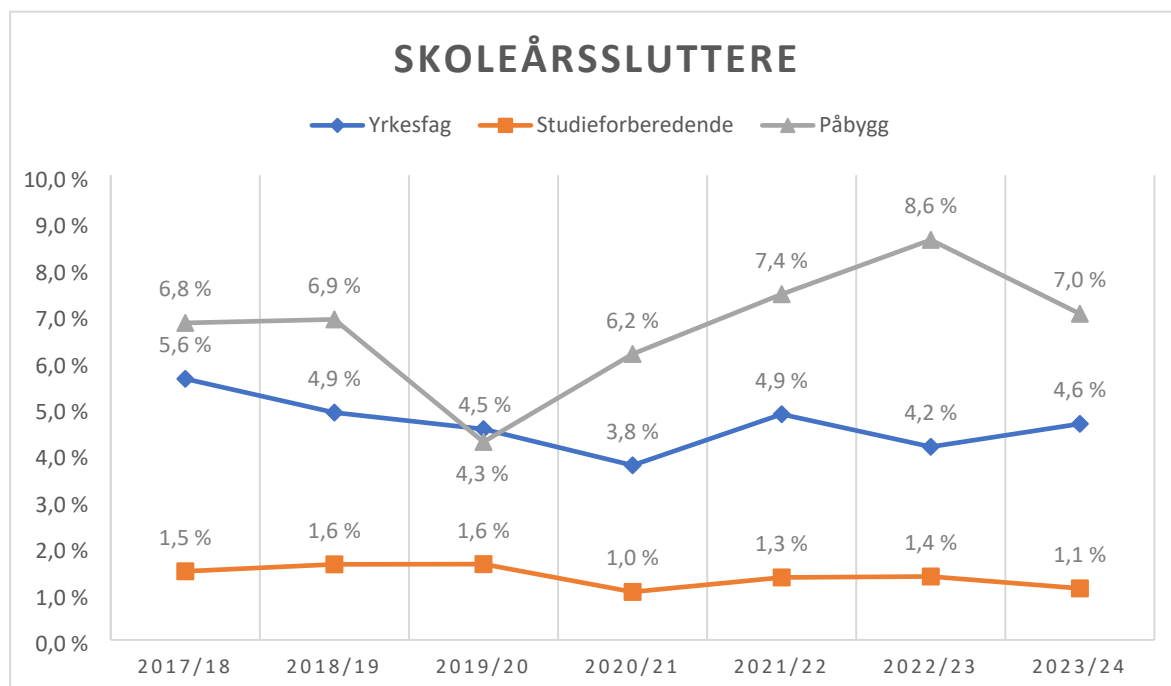
Elever som slutter i løpet av skoleåret er av spesiell interesse, siden elevene gir opp utdanningsløpet de startet på. Figur 3.9 viser utviklingen i andelen skoleårssluttere de siste sju årene i Rogaland og nasjonalt. Andelen som slutter i løpet av skoleåret har holdt seg relativt stabil med unntak av avviksårene 2019/20 og 2020/21. Nasjonalt er kurven ganske flat, mens i Rogaland er kurven svakt nedadgående.

Figur 3.9 Prosentandel elever som sluttet fra ordinær opplæring i løpet av skoleåret i Rogaland og nasjonalt, 2017/18 til 2023/24. Kilde Qlik Sense/Vigo Opplæring.

Andelen som slutter varierer betydelig mellom utdanningsretningene. Figur 3.10 illustrerer dette. I skoleåret 2023/24 sluttet 1,1 prosent på studieforbereidende utdanningsprogram, 4,6 prosent på yrkesfaglige utdanningsprogram, og 7 prosent på påbygg. Dette har vært en trend over lengre tid. I likhet med skoleårsfullføringen, er det tilnærmet ingen forskjell mellom utdanningsretningene hvis vi sammenligner elever på studieforbereidende og yrkesfag med like forutsetninger fra grunnskolen.

Figur 3.10 Prosentandel elever som sluttet fra ordinær opplæring i løpet av skoleåret i Rogaland fordelt på utdanningsretning, 2017/18 til 2023/24. Kilde: Qlik Sense / Vigo Opplæring

3.4 Videregående opplæring for voksne

Det utarbeides årlig en gjennomføringsrapport for videregående opplæring for voksne i Rogaland. Rapporten for skoleåret 2023/2024 er ikke klar ennå, og vil bli lagt fram i en egen politisk sak senere.

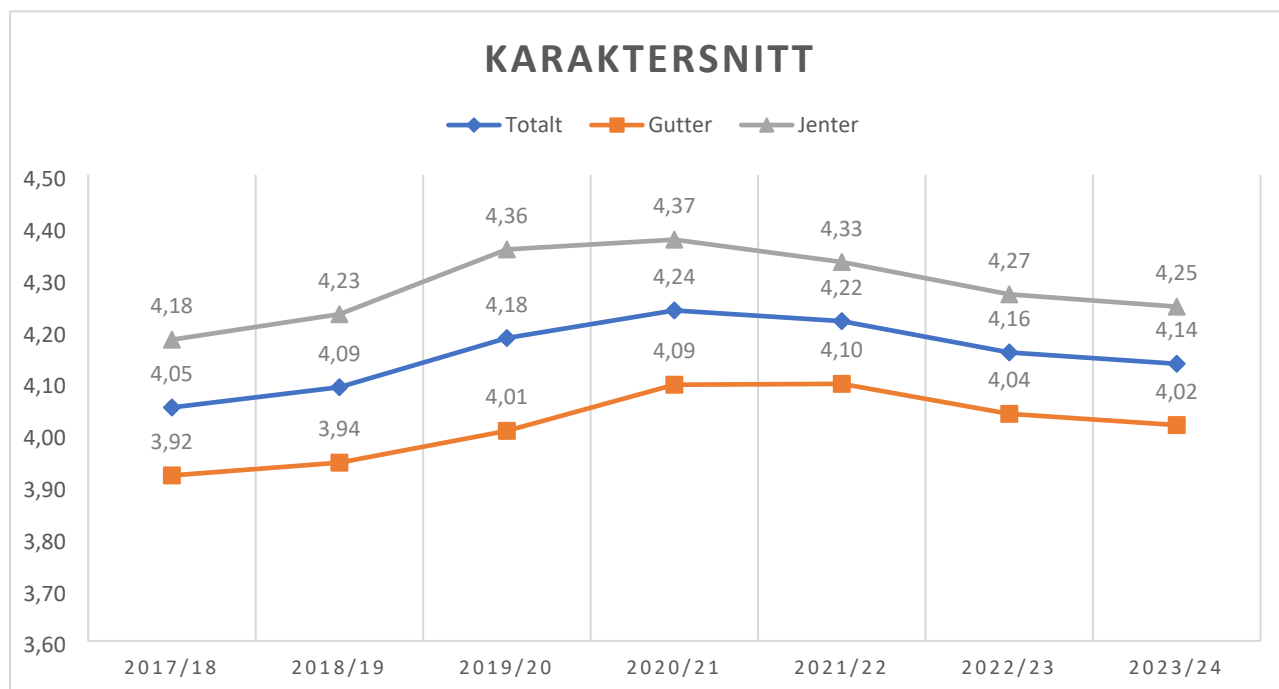
4. Læringsresultater fra opplæring i skole

Karaktersnittet har hatt en negativ utvikling siden skoleåret 2020/21, og vi ser det samme for skoleåret 2023/24. Det er et større negativt karakteravvik mellom standpunktkarakter og eksamen. Færre har tatt eksamen som forbedringsprivatist, men flere avla eksamen som privatist for å ta fagbrev som praksiskandidat.

4.1 Karakterer

Elevenes gjennomsnittlige karakterer økte under pandemien, blant annet som følge av avlyste eksamener. Figur 4.1 viser at karaktersnittet i etterkant av pandemien gradvis synker, og nærmer seg snittet før avviksåret 2019/20. Reduksjonen er like stor for gutter som jenter. Utviklingen er også noenlunde lik på yrkesfag og studieforberedende (ikke vist i figuren).

Figur 4.1 Karaktersnitt totalt og for gutter og jenter, 2017/18 til 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring.

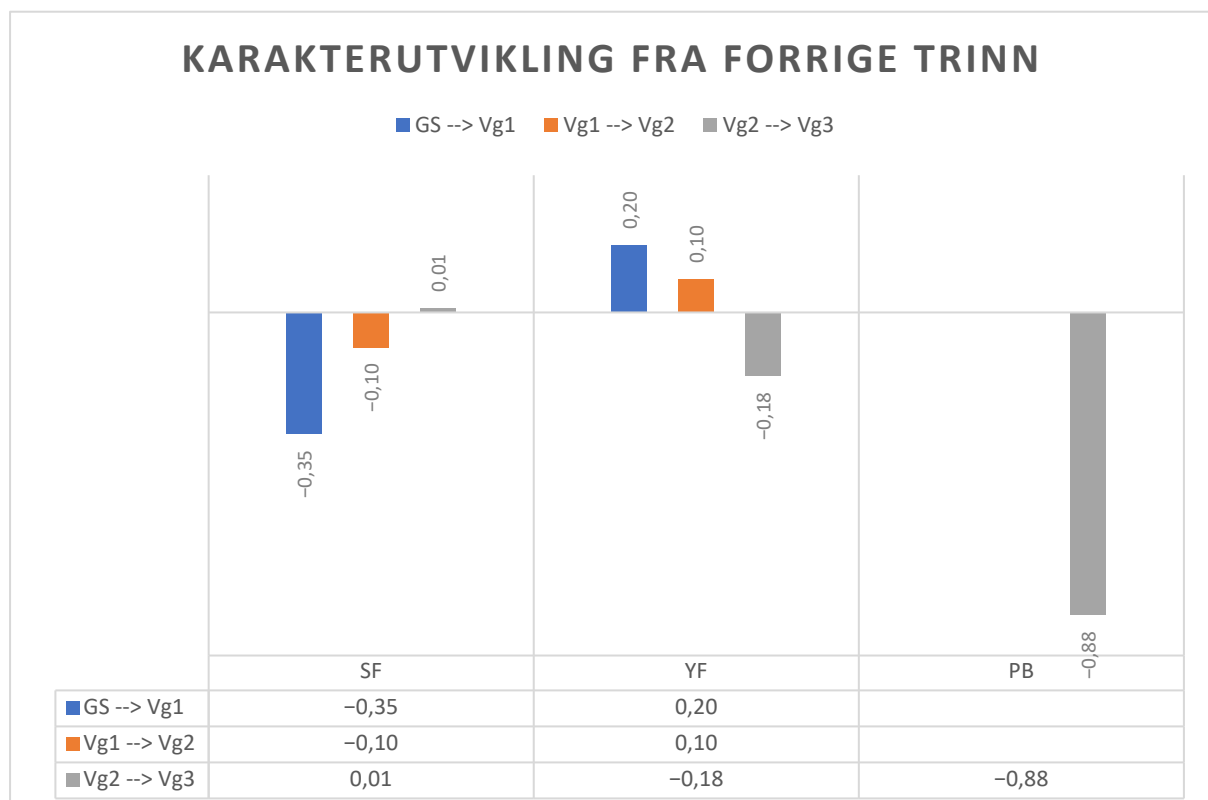
4.2 Karakterutvikling

Figur 4.2 viser gjennomsnittlig karakterutvikling fra grunnskolen til Vg1 (Vg1 i figuren), fra Vg1 til Vg2 og fra Vg2 til Vg3 fra skoleåret 2022/23 til 2023/24. Merk at figuren kun viser karakterutvikling for elever som hadde overgang fra ett trinn til det neste disse årene.

Elever som begynner på Vg1 studieforbereidende utdanningsprogram opplever en betydelig karakternedgang, 0,35 i snitt, i forhold til karakterene de gikk ut fra grunnskolen med. De opplever også en liten karakternedgang i overgangen Vg1 til Vg2, men karakterene holder seg stabile i overgangen Vg2 og Vg3. For yrkesfaglige utdanningsprogram er utviklingen motsatt. De opplever en positiv karakterutvikling i overgangen fra grunnskolen, som til slutt blir negativ i overgangen Vg2 til Vg3. Merk at det ikke er mange yrkesfaglige utdanningsprogram som har Vg3, så utvalget her er langt færre.

For påbygg viser figuren kun karakterutvikling for elever som var i Vg2 yrkesfag året før, og det gjelder 220 av 530 elever på påbygging til generell studiekompetanse på Vg3-nivå. De som tar påbygg etter først å ha tatt fagbrev (nesten 400) vil ha Vg2-karakterer fra flere år tilbake.

Figur 4.2 Karakterutvikling fra forrige skoleår fordelt på trinn og utdanningsretning, 2023/24.
Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

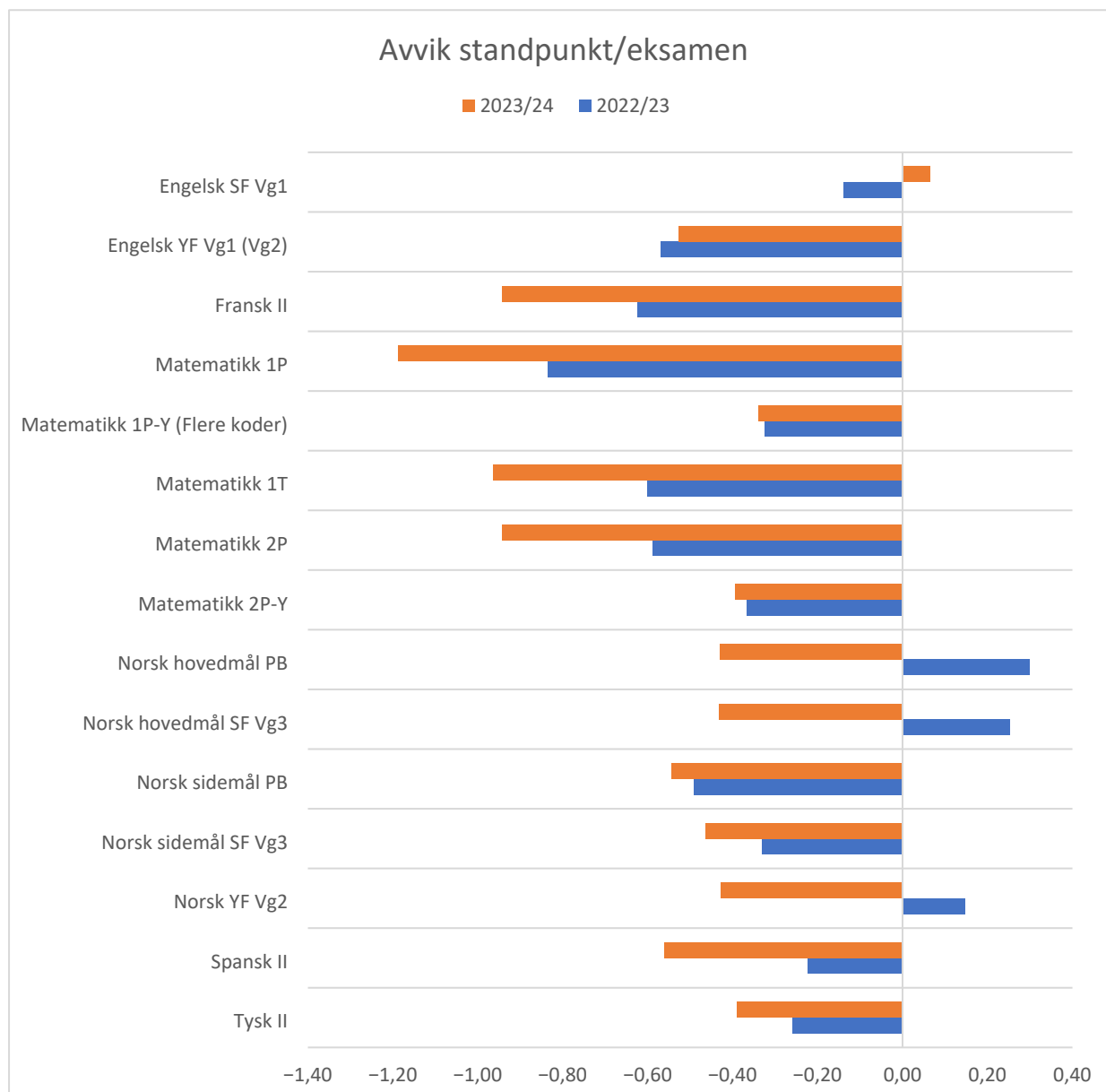
4.3 Standpunkt versus eksamenskarakter

Standpunktkarakterer og eksamenskarakterer er begge uttrykk for elevens kompetanse ved avslutningen av opplæringen, men de er allikevel to forskjellige uttrykk for sluttkompetanse. Mens standpunktkarakterene skal fastsettes på et så bredt grunnlag som mulig, er de skriftlige eksamenskarakterene uttrykk for det eleven viser av kompetanse i en skriftlig vurderingssituasjon. Det er derfor ikke et mål at karakterene skal være identiske, men det er interessant å undersøke sammenhengen mellom de to karakterene.

Både på nasjonalt nivå og i Rogaland får elevene som regel lavere karakterer til eksamen enn i standpunkt. Hvis man ser bort fra årene med avlyst eksamen under pandemien (2020–2022), kommer det fram at det har vært et stabilt negativt avvik mellom standpunkt og eksamen, og at avviket økte forrige skoleår. I Rogaland er avviket mellom standpunkt og eksamen marginalt større for gutter enn for jenter.

Figur 4.3 viser avvik mellom standpunkt- og eksamenskarakterer i utvalgte fag for de to siste skoleårene. Fagene som hadde det største avviket var matematikkfagene 1P, 1T og 2P. For skoleåret 2022/23 ser vi at det var et positivt avvik i norsk hovedmål for påbygg, Vg3 studieforbereidende og Vg2 yrkesfag. I 2023/24 er det en betydelig negativt avvik mellom eksamen og standpunktskarakter. På grunn av tekniske utfordringer under eksamensgjennomføringen i disse fagene i 2022/23 fikk elevene bestemme hvorvidt de ville beholde eksamenskarakteren eller ikke. Dette førte til at elever som gjorde det bra på eksamen beholdt karakteren i større grad enn de som ikke gjorde det like bra.

Figur 4.3 Avvik standpunkt/eksamen utvalgte fag, Rogaland, 2022/23 og 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

4.4 Eksamensgjennomføring

Det ble arrangert et stort antall eleveksamener våren 2024, fordelt på følgende eksamensformer - skriftlig, muntlig, muntlig-praktisk og praktisk.

De to gjennomføringssystemene for skriftlig eksamen fungerte bra, og skriftlig eksamen ble gjennomført for i overkant av 16 000 elever i de offentlige og private videregående skolene i Rogaland. Sammenlignet med våren 2023, var det få tekniske problemer under gjennomføringen av skriftlig eksamen våren 2024. Likevel var det noen elever med Mac som opplevde tekniske problemer, spesielt under eksamen i norsk sidemål. Dette var på grunn av en teknisk feil fra leverandøren (Microsoft), som var utenfor skoleeiers kontroll.

Spesielt skriftlig eksamen er i en utviklingsprosess for å imøtekomme den teknologiske utviklingen i skolen og i samfunnet generelt. Utfordringer med tilgang til

kunstig intelligens (KI) førte til skjerpede retningslinjer for vakt hold under eksamen, og økt fokus på forhindring av juks. Skolene gjennomførte stikkprøver av elevens PC-er rett før eller rett etter eksamen. I tillegg ble listen over tilgjengelige digitale hjelpemidler under eksamen redusert. Utdanningsdirektoratet prøver nå ut Safe Exam Browser som kan være en mulig løsning for å forhindre bruk av ulovlige hjelpemidler ved skriftlig eksamen i framtiden. Fem skoler i Rogaland deltar i utprøvingen. I tillegg vurderer direktoratet å fjerne forberedelsesdeler ved skriftlig eksamen.

Våren 2024 var det åtte skoler i Rogaland som prøvde ut langtidsoppgave i tre fag: matematikk 1P-Y, biologi 2, og politikk og menneskerettigheter. Utprøvingen fortsetter dette skoleåret, og blir nå evaluert av NTNU. Langtidsoppgave kan være et alternativ til skriftlig eksamen på sikt, men den må prøves ut først.

Gjennomføringen av muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen gikk som planlagt, og det var som vanlig få problemer med disse eksamensformene. Det er likevel en utfordring at det er få sensorer i flere fag, og det er ønskelig å rekruttere flere lærere som vil være sensor til muntlig og muntlig-praktisk eksamen.

Klage på standpunkt, muntlig lokalt gitt eksamen og privatisteksamen
Det har vært sammenhengende nedgang i antall klager på standpunkt karakterer og lokalt gitt eksamen siden 2016, med en svak økning i 2024. I de tre korona-årene (2020, 2021 og 2022) sank antallet klager, og dette kan trolig til dels forklares med at eksamen ble avlyst. I 2023 var det totalt 132 klager på karakterer, mot 136 i 2022 og 155 i 2024. I 2024 var 126 av klagen på standpunkt karakter og 29 på lokalt gitt eksamen og privatisteksamen. Av de 126 klagen på standpunkt karakter, fikk 50 medhold, mens 8 av de 29 eksamensklagen ble gitt medhold. Den vanligste årsaken til at klageren fikk medhold på standpunkt klagen var at det ikke ble vist til eksempler på elevens kompetanse og at det var uklart om det ble gjennomført en samlet vurdering av elevens kompetanse.

Som følge av en endring av lovverket, vil statsforvalteren overta klagebehandlingen fra og med inneværende skoleår.

Tabell 4.1 Antall klager og antall og andel som fikk medhold i klagen, 2024

År	Antall klager	Antall medhold	Andel medhold
2022	136	55	40%
2023	132	41	31%
2024	155	58	37%

4.5 Privatister

De som avlegger privatisteksamen, er:

- Elever som ikke har bestått fag fra videregående skole (ofte skyldes dette overskredet fraværsgrense),
- Personer som ønsker generell og spesiell studiekompetanse, eller fagbrev.
- Personer som ønsker å forbedre karakterer.

Under og etter koronapandemien, har det vært en nedgang i antall privatisteksamener. I kalenderåret 2022 ble det arrangert 10 500 eksamener som er en nedgang fra 2021, da det ble arrangert 11 500 eksamener. I kalenderåret 2023 ble det arrangert 10 000 eksamener. Nedgangen skyldes først og fremst at forbedringsprivatister i mindre grad enn tidligere melder seg opp til eksamen. Noe av grunnen til dette er at eleveksamen har vært avlyst under pandemien, og elevene har ikke hatt eksamenskarakterer å forbedre.

Det har likevel vært en økning i eksamener for praksiskandidater som etter mange år i arbeidslivet ønsker å ta fagbrev. Som i forrige skoleår har det vært en økning i antall privatister innen helse- og oppvekstfag, mens det er en nedgang innen bygg- og anleggsgfag. Vi ser også en økende popularitet i yrkesfag, som for eksempel brønnefagene, der oppmeldingstallene er på vei oppover. De fleste som tar privatisteksamen ønsker å formalisere sin realkompetanse, få studiekompetanse eller skifte yrke.

Fylkeskommunen tilbyr gratis eksamensforberedende kurs og eksamen for personer som har lang og allsidig praksis innenfor sitt fag. Dette er forberedende kurs til Vg3-eksamen som er en del av praksiskandidatordningen. I tillegg kan elever med ikke vurdering i fag (IV) melde seg opp som privatister og avlegge eksamen på sommerskolen. Privatister kan fortsatt avlegge eksamen etter utgående læreplan (LK06), men ved innføringen av nye læreplaner (LK20) er det nå flere privatister som tar eksamen i LK20. Høsten 2024 er siste gang privatister har muligheten til å avlegge eksamen i LK06. Samtidig med at LK06 fases ut, er det innført et nytt digitalt gjennomføringssystem for skriftlig eksamen, med nye eksamensoppgaver som skal være i tråd med den pedagogiske utviklingen i LK20 og den tekniske utviklingen i samfunnet generelt.

85,8%

av søkerne fikk læreplass i 2023. Aldri før har andelen vært så høy i Rogaland.

5. Resultater fra opplæring i bedrift

I 2023 økte antall lærekontrakter, opplæringskontrakter og lærebedrifter. Flere søkere fikk læreplass og flere hadde progresjon til lære eller annen utdanning fra Vg2 yrkesfag. Det var også en betydelig økning i antall avlagte og beståtte fag- og svenneprøver. Det var imidlertid en liten økning i antall hevede lærekontrakter, og spesielt opplæringskontrakter.

5.1 Løpende kontrakter

Løpende kontrakter er kontrakter som er godkjent, og som fremdeles er aktive i måleperioden. I 2023 var det 6448. I forhold til i fjor er det en liten økning på litt over 100 løpende kontrakter. Når det gjelder utviklingen fra 2019 til 2023, er det ca. 900 flere løpende kontrakter, som tilsvarer en prosentvis økning på 16 prosent i løpet av 4 år.

Tabell 5.1 Løpende kontrakter per 01.10 fordelt på kontraktstype, 2019 - 2023. Kilde: Utdanningsdirektoratet

Kontraktstype	2019	2020	2021	2022	2023
Lærling	5432	5324	5589	5960	6053
Elev i skole	26	141	85	78	64
Lærekandidat	101	112	155	188	209
Fagbrev på jobb	0	68	102	109	122
Totalt	5559	5645	5931	6335	6448

Elev i skole, eller alternativt Vg3 i skole, er et tilbud for elever som står uten læreplass. Deltakerne går opp til samme fagprøve som lærlinger, men har elevstatus. Opplæringen foregår hovedsakelig i bedrift. Lærekandidatordningen er et alternativ for elever som har vanskelig for å mestre alle kompetansemålene som inngår i et fag- og svennebrev. De har derfor reduserte læreplanmål og går opp til kompetanseprøve som gir en grunnkompetanse i faget. Fagbrev på jobb er en ordning der personer i lønnet arbeid kan bli realkompetansevurdert og få opplæringen de trenger for å kunne gå opp til fagprøven.

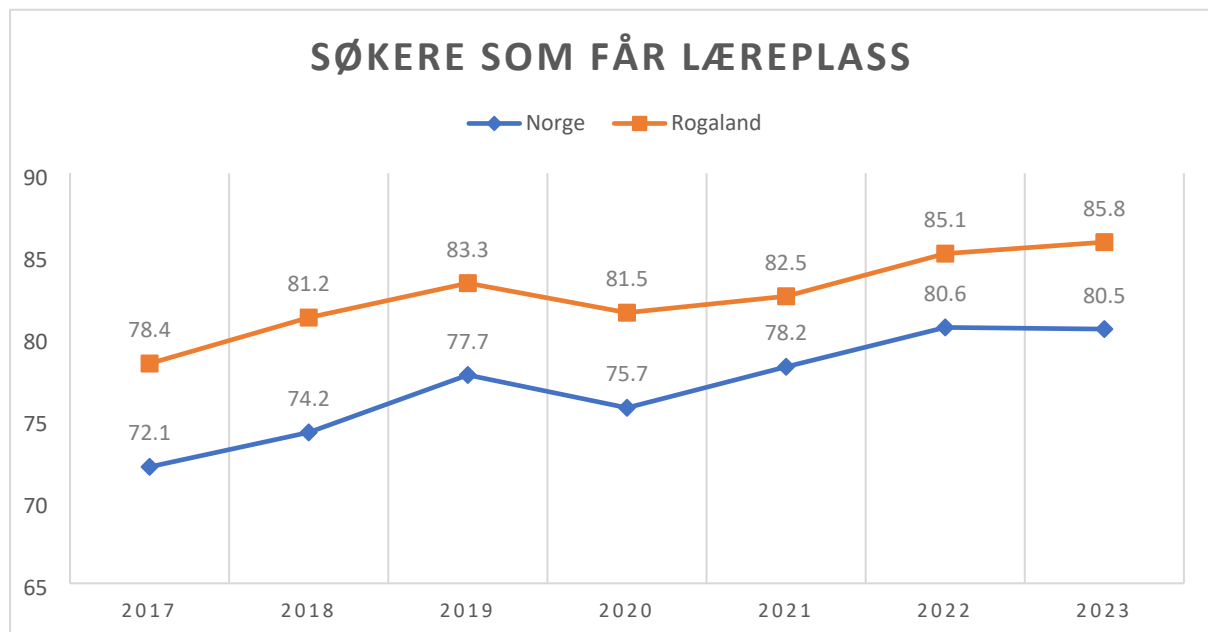
5.2 Stadig flere får læreplass

I 2023 fikk 85,8 prosent av søkerne læreplass i Rogaland. Det har ikke blitt registrert en høyere andel i Rogaland tidligere. Figur 5.1 viser andel søkere som har fått en

godkjent lærekontrakt i løpet av et kalenderår for Rogaland og for landet samlet. Rogaland ligger godt over snittet, og har gjort det over lengre tid.

Antall tilgjengelige læreplasser henger tett sammen med konjunktoren i perioden. Nå er det stort rekrutteringsbehov i både offentlig og privat sektor. Det er i utgangspunktet nok læreplasser til alle, men likevel er det flere som ikke får lærekontrakt. Selv om søkerne oppfyller alle kriteriene til å formidles til læreplass, må også opplæringskontor, lærebedrifter og kommuner vurdere om søkeren er kvalifisert til å jobbe hos dem.

Figur 5.1 Andel søkere som får læreplass nasjonalt og Rogaland, 2017-2023. Kilde: Utdanningsdirektoratet

5.3 Overgang fra Vg2 yrkesfag

Overganger fra Vg2 på yrkesfag til læretid er den mest kritiske overgangen i videregående opplæring, hvor flest elever faller fra. Det er det flere grunner til, den viktigste er nok at mange ikke får den læreplassen de ønsker, eller ikke får læreplass i det hele tatt.

Kort om overgangene:

- Opplæring i bedrift: Læreplass i bedrift
- Alternativt Vg3 i skole: Elevstatus, men opplæringen foregår hovedsakelig i bedrifter. Sluttkompetanse fagbrev
- Vg3: Noen yrkesfaglige programmer har 3 år i skole.
- Påbygg: Påbygging til generell studiekompetanse
- Ikke progresjon: Ikke registrert på et høyere nivå det følgende året. Dette kan være elever som tar omvalg, repetisjon eller som er ute av videregående opplæring

Tabell 5.2 Andel overganger for Vg2 yrkesfag, Rogaland og nasjonalt. Kilde: Utdanningsdirektoratet

Overgang	Rogaland 2022	Rogaland 2023	Nasjonalt 2023
Progresjon	82	84	78,8
Påbygg	17,8	19,8	23,6
Opplæring i bedrift	55,5	55,3	47,2
Alternativ Vg3 i skole	0,4	0,2	0,5
Vg3	8,4	8,7	7,4
Ikke Progresjon	18	16	21,2
Repetisjon	3,2	2,9	3,5
Omvalg	2,2	1,7	1,9
Ute av VGO	12,7	11,4	15,8

**Tallene inkluderer ikke voksne deltakere i videregående opplæring*

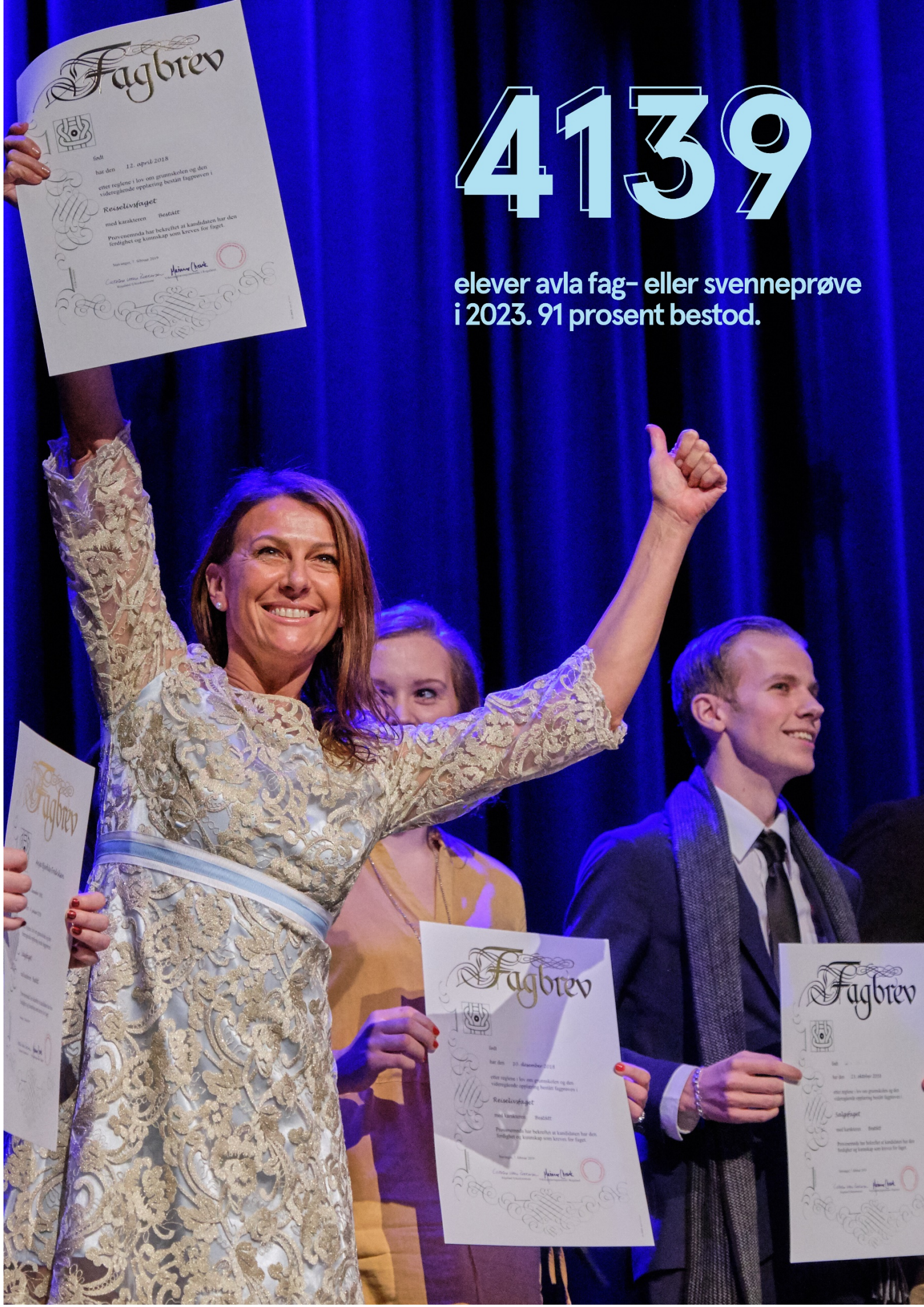
I 2023 var det i Rogaland samlet sett 84 prosent som hadde progresjon, og 16 prosent som ikke hadde progresjon i overgangen fra Vg2 yrkesfag. Dette er to prosentpoeng flere med progresjon enn noen gang, og mer enn 5 prosentpoeng mer enn landet samlet. Av de 16 prosentene som ikke hadde progresjon i Rogaland, var 11,4 prosentpoeng ute av videregående opplæring, og resten av dem gjorde enten et omvalg, eller en repetisjon av skoleåret.

Det er en nedgang i andelen som ikke har progresjon fra 2022 til 2023. Som vist i tabell 5.2 over, er det en nedgang i andelen som ikke har progresjon, og en tilsvarende økning i de som går direkte fra Vg2 til påbygging til generell studiekompetanse. I løpet av de siste 10 årene har det vært en betydelig reduksjon i hvor mange som ikke har progresjon fra Vg2 yrkesfag. I 2013 var det ca. én av fire som ikke hadde progresjon fra Vg2 yrkesfag til neste trinn, mens 2023 var det ca. én av seks som ikke hadde progresjon.

Den lave andelen som deltar i Vg3 fagopplæring i skole (alternativt Vg3 i skole) skyldes at telledato er 1.oktober. Flere står da fortsatt i kø for å få læreplass, og får tilbud etter 1.oktober. I tillegg er de fleste som går alternativt Vg3 i skole voksne deltakere i videregående opplæring, som ikke inkluderes i disse tallene.

4139

elever avla fag- eller svenneprøve
i 2023. 91 prosent bestod.

5.4 Fag- og svennebrev

Tabell 5.3 Avlagte prøver per kandidattype, 2020-2023. Beståttandel i parentes. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

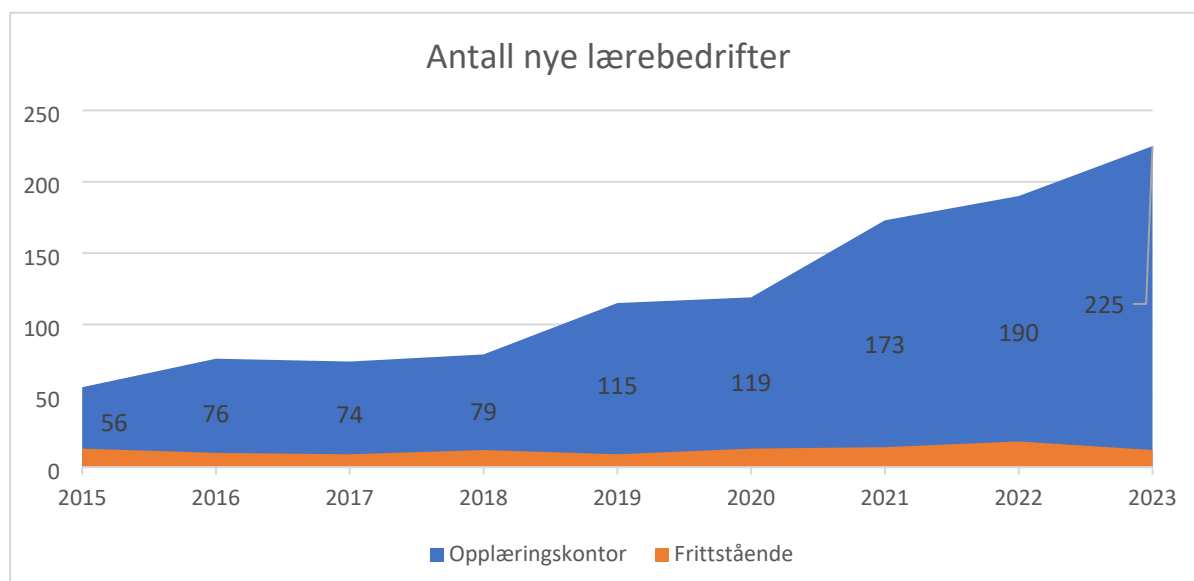
Kandidattype	2020	2021	2022	2023
Lærling	2473 (92%)	2501 (92%)	2511 (90%)	2672 (91%)
Praksiskandidat	963 (93%)	1065 (93%)	1095 (91%)	1252 (92%)
Fagopplæring i skole	66 (82%)	94 (86%)	97 (69%)	79 (68%)
Lærekandidat	44 (91%)	40 (100%)	53 (91%)	76 (88%)
Fagbrev på jobb	18 (100%)	30 (93%)	60 (97%)	59 (95%)
Praksisbrevkandidat	1 (0%)	1 (100%)	-	1 (100%)
Totalt	3565 (92%)	3731 (92%)	3816 (90%)	4139 (91%)

Tabellen over viser at antall avlagte prøver holder seg stabilt over tid. Nær 1/3 av alle som avla prøve, er voksne som avla prøve etter dokumentasjonsordningen praksiskandidat. Dette er en ordning hvor voksne kan gå opp til fag- eller svenneprøve på bakgrunn av sin yrkespraksis (dokumentert minst 25 prosent lengre relevant praksis enn ordinær læretid, vanligvis fem år). De har ikke en lærekontrakt, men avlegger teorieksamen som privatister og går opp til fagprøve. Antall kandidater i ordningen Fagbrev på jobb som avlegger fag-/svenneprøve, øker. Ordningen er en alternativ vei til fag- og svennebrev for voksne som allerede er i et arbeidsforhold, enten fast eller midlertidig. Tilbakemeldinger fra bedrifter og opplæringskontor er at dette er en god ordning for de voksne som ønsker fag- eller svennebrev.

5.5 Lærebedrifter

Som vist under, er det en positiv utvikling i antall nye godkjente lærebedrifter. Med en økning i antall lærekontrakter, nye lærefag og læreplaner og flere veier til fagbrev, er dette en naturlig utvikling. Vi antar at kvalifiseringstiltak for voksne, sammen med at regelverket til NAV har blitt endret der voksne ikke mister dagpenger når de er under utdanning, er viktige faktorer. Et velfungerende næringsliv med en fortsatt sterk kultur for å ta inn lærlinger i Rogaland, er også en del av forklaringen.

Figur 5.2 Antall nye lærebedrifter per år, 2015–2023. Kilde: Vigo Opplæring

De fleste nye lærebedrifter er medlemsbedrifter. Dette innebærer at de samarbeider med opplæringskontor som hjelper medlemsbedriftene med det praktiske rundt lærlingeordningen. I 2023 var 93 prosent av nye bedrifter medlemsbedrifter.

5.6 Hevinger

Når en kontrakt heves, betyr det at kontraktsforholdet og opplæringen avsluttes. Tabell 5.3 viser hevinger fordelt på hevingsårsak de siste 6 årene. I 2023 var det en liten økning av antall lærekontrakter som ble hevet før fastsatt kontraktstid, fra 472 i 2022 til 499 i 2023. Dette kommer i tillegg til den betydelige økningen vi så året før. Fra 2020 til 2023 har antall hevede kontrakter økt med 204, som tilsvarer en økning på ca. 70 prosent. Noe av dette kan tilskrives at antall løpende kontrakter har økt med 16 prosent siden 2020.

Den største økningen i hevede kontrakter ser vi er innen teknologi og industrifag. Programområdene med flest hevinger er teknologi- og industrifag, bygg- og anleggsteknikk, og helse- og oppvekstfag. Dette er også programområdene med flest kontrakter totalt. Hvis vi ser på årsakene til at kontraktsforholdene avsluttes, er 'personlige årsaker' og 'feilvalg' årsaken til halvparten av hevingene.

Årene med pandemi har vært utfordrende for mange ungdommer og voksne, og erfaringsmessig har også overgangen fra skole til arbeidslivet vært mer krevende for mange enn i tidligere år. Fylkeskommunen har bistått lærlinger/lære kandidater og lærebedrifter i en rekke saker knyttet til helsemessige forhold, særskilte behov, høyt fravær, og andre sammensatte utfordringer på læreplassen.

Tabell 5.4 Hevinger fordelt på hevingsårsak, 2018–2023. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring

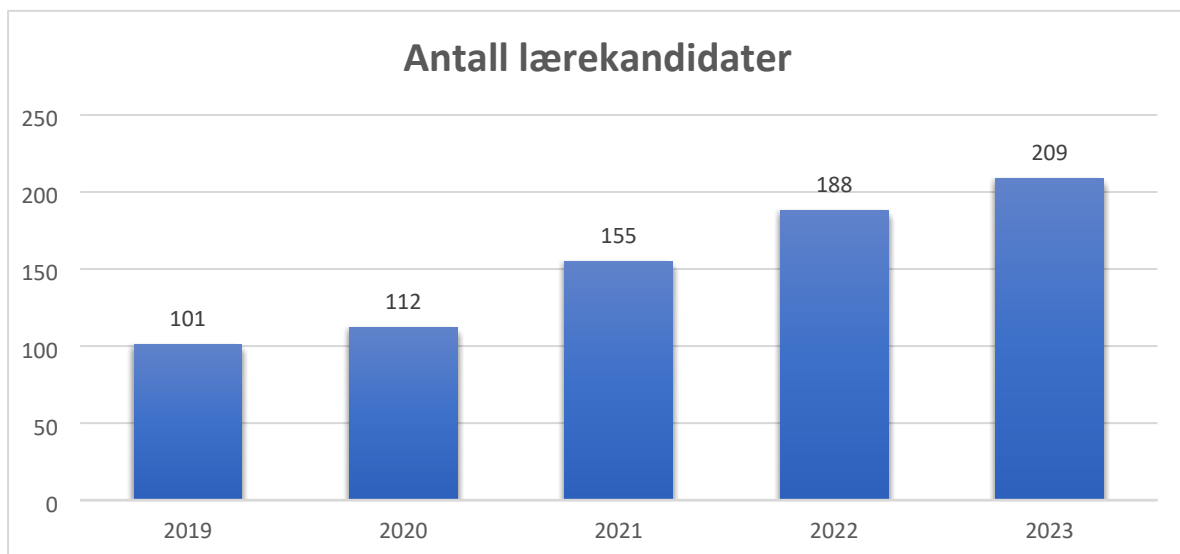
Årsak	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Annen årsak/ikke oppgitt	20	37	19	34	51	64
Brudd på arbeidslivets regler	25	21	23	23	31	28
Covid-19	-	-	3	1	-	-
Feilvalg	85	106	93	100	115	125
Flyttet	21	17	24	23	27	40
Fått arbeid	24	34	21	50	54	62
Manglende oppholdstillatelse	1	-	-	-	1	-
Personlige årsaker	91	98	107	142	184	175
Økonomiske årsaker	8	6	5	2	9	5
Totalt	275	319	295	375	472	499

5.7 Lærekandidatordningen

Lærekandidatordningen er en skreddersydd opplæring i bedrift, som gir grunnkompetanse. Kompetansebeviset kandidaten får etter endt opplæring skal vise kandidatens kompetanse innenfor et gitt fagområde. Denne ordningen er for ungdom og voksne som har, eller vil få, utfordringer med å oppnå full yrkeskompetanse, ofte elever som har hatt individuelt tilrettelagt opplæring i skolen.

Ordningen skal bidra til at flere lykkes med, og gjennomfører, videregående opplæring. Målet er å tilby en individuell tilpasset opplæring i skolen som gir høyest mulig kompetanse ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. En lærekandidat i Rogaland sikter som hovedregel mot ordinært arbeidsliv. Det er fortsatt et mål for Rogaland fylkeskommune å øke andelen lærekandidater. Det vil kunne gi muligheten for arbeid, og dermed forebygge utenforskap. Figuren under viser at antallet lærekandidater har mer enn doblet seg de siste 5 årene.

Figur 5.3 Løpende opplæringskontrakter 2019–2023. Kilde: Utdanningsdirektoratet

En evaluering av lærekandidatordningen gjennomført av NIFU viser at mange lærekandidater etter avlagt og bestått kompetanseprøve har en kompetanse som er etterspurt i arbeidslivet.

6. Læringsmiljø i skole og bedrift

Den årlige elevundersøkelsen viser at skoleelevene er litt mindre fornøyde med læringsmiljøet skoleåret 2023/24. Det er en økning i antall elever som rapporterer at de blir mobbet, både i Rogaland og nasjonalt. Lærlingene i Rogaland rapporterer om høy trivsel og motivasjon på arbeidsplassen.

Rogaland fylkeskommune har som målsetting at alle skal oppleve et trygt og inkluderende læringsfellesskap med faglig mestring og læringsglede. I et godt læringsmiljø er elevene og lærlingene trygge, de trives, og de viser omtanke og respekt for hverandre. Lærerne og instruktørene gir elevene og lærlingene motivasjon og tro på egne muligheter. Elevene og lærlingene kjenner sine plikter og rettigheter og tar medansvar for læringsmiljø og arbeidsmiljø. Skolen har gode rutiner for elevdemokrati der elevene har innflytelse i skolehverdagen. Personalet har en omforent praksis for god klasseledelse, og vesentlige utfordringer tas opp med ledelsen.

Å sikre elevene et godt læringsmiljø er ett av våre satsingsområder. Et godt læringsmiljø kjennetegnes av:

- gode relasjoner mellom elever og lærere
- gode relasjoner og kultur for læring blant elevene
- god klasseledelse

6.1 Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er den viktigste kvalitetsindikatoren på læringsmiljøet i videregående opplæring. Her får elevene si sin mening om læring og trivsel i skolen. Undersøkelsen blir utført i november/desember hvert år, og bidrar til viktig innsikt i hvordan elevene har det på skolen. Undersøkelsen består av over 60 spørsmål som deles inn i elleve ulike tema. Hvert tema har en skala som går fra en til fem, hvor fem er det høyeste og en er det laveste. Svarene brukes av skoler, kommuner, fylkeskommuner og staten til å gjøre skolen bedre. Det er obligatorisk å utføre undersøkelsen for Vg1, men det er normen i Rogaland at den utføres for alle trinn.

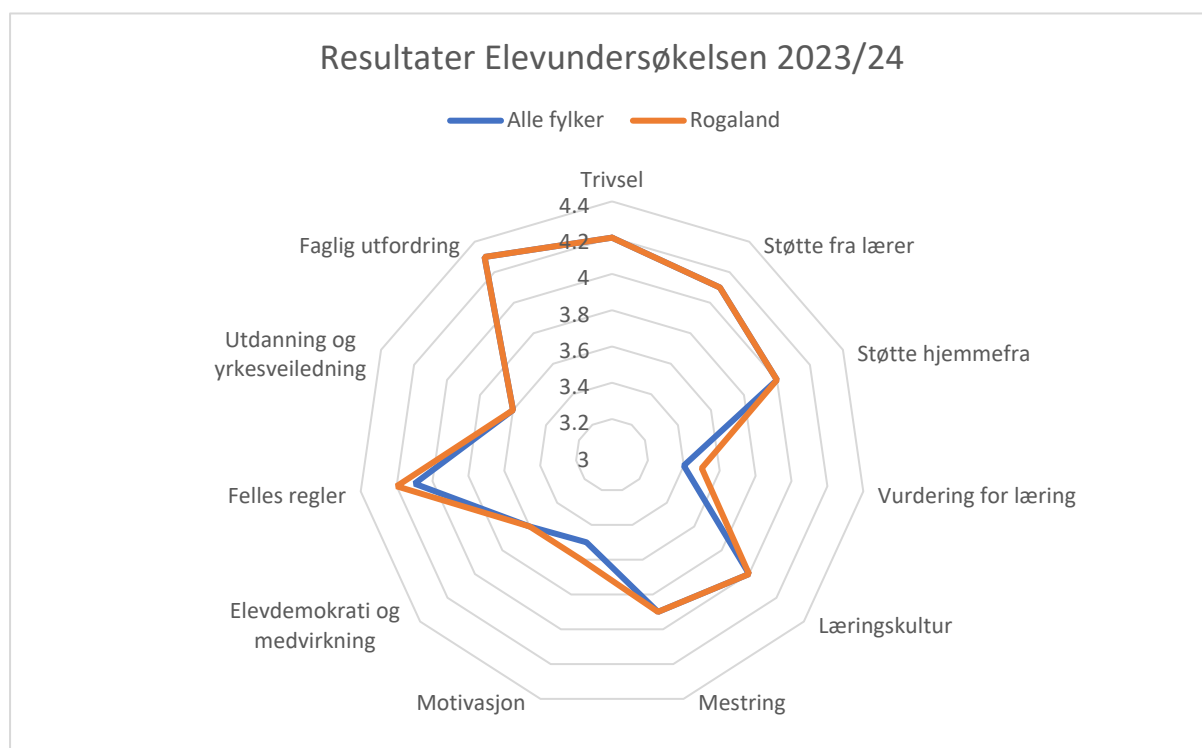
Svarprosenten i Rogaland for alle trinn samlet var 83 prosent, cirka tre prosent over landssnittet. Dette er en liten nedgang i forhold til fjoråret. En større andel av elevene på første trinn deltar enn på andre og tredje. En høy svarprosent er sentralt for at resultatene av Elevundersøkelsen er av høy kvalitet og dermed pålitelige. Dette er spesielt viktig på skolenivå, hvor hvert svar er viktig for å identifisere eventuelle utfordringer blant klasser og utdanningsprogram på skolen.

Samlet sett viser resultatene fra Elevundersøkelsen at elevene i Rogaland har et godt læringsmiljø. Det er høy trivsel, elevene blir utfordret faglig, og de får god støtte

både fra lærer og hjemmefra. De fleste opplever at lærerne bryr seg om dem, og har tro på at de kan gjøre det bra på skolen.

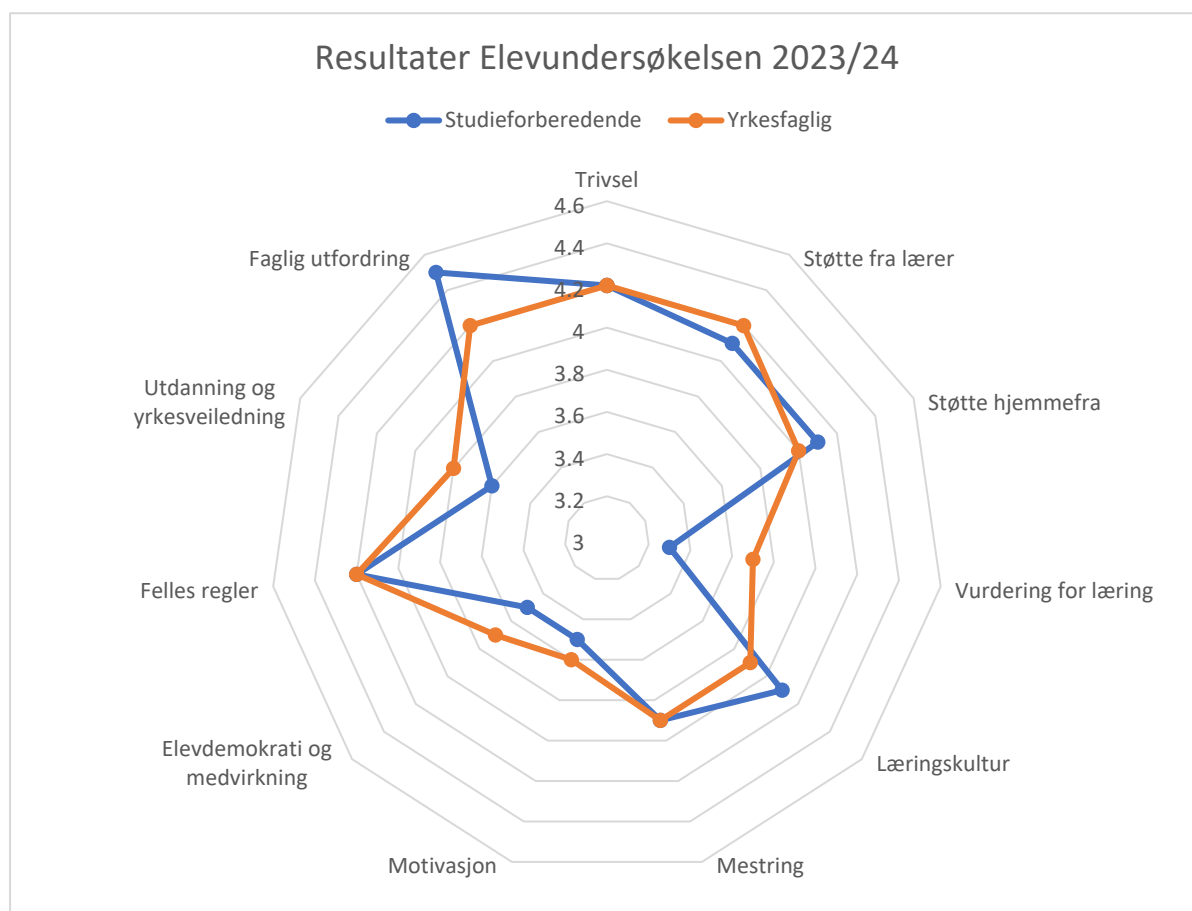
Med unntak av mobbetall, varierer resultatene fra Elevundersøkelsen på fylkes- og nasjonalt nivå svært lite fra år til år, og fra fylke til fylke. Figur 6.1 viser Rogalands resultater sett opp mot landsgjennomsnittet. Her kan vi se at Rogalands resultater er helt på linje med landet, med unntak av tre indikatorer, hvor Rogaland ligger et desimalpoeng over. Elevene i Rogaland melder om litt bedre vurdering for læring, motivasjon og felles regler. I forhold til skoleåret før, ser vi en liten nedgang på flere indikatorer i Rogaland, mens det nasjonale snittet holdt seg stabilt.

Figur 6.1 Læringsmiljøindikatorer fra Elevundersøkelsen Vg1 Rogaland og nasjonalt, 2023/24. Kilde: Elevundersøkelsen, Utdanningsdirektoratet

Hvis vi sammenligner læringsmiljøet på yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram, ser vi at det er markante forskjeller. Dette blir vist i figur 6.2 Samlet sett rapporterer elever på yrkesfaglig utdanningsretning om et bedre læringsmiljø, med bedre vurdering for læring, motivasjon, og elevdemokrati og medvirkning. På studieforberedende opplever de i større grad at de får nok faglige utfordringer og har en bedre læringskultur.

Figur 6.2 Læringsmiljøindikatorer fra Elevundersøkelsen Vg1 fordelt på Utdanningsretning, Rogaland 2023/24. Kilde: Elevundersøkelsen, Utdanningsdirektoratet

Guttene er jevnt over mer fornøyd med læringsmiljøet enn jentene, med blant annet høyere trivsel, mestring og motivasjon. Jentene er mer fornøyd med de faglige utfordringene.

6.2 Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen gir lærlinger og lære kandidater mulighet til å si sin mening om lærings- og arbeidsmiljøet på arbeidsplassen. I Rogaland gjennomføres lærlingundersøkelsen blant andre års lærlinger. Svarprosenten i Rogaland var 60 prosent i 2023, som er tilsvarende det nasjonale snittet. Resultatene er veldig stabile over tid, med minimale forskjeller mellom fylker.

Lærlingene i fylket rapporterer om høy trivsel og motivasjon på arbeidsplassen. Mer enn 9 av 10 sier de er motivert til å lære i bedriften og mer enn 8 av 10 melder at de trives både i bedriften og med kollegene sine. Lærlingene i Rogaland rapporterer om bedre opplæring i HMS enn landet samlet. De er ikke like fornøyd med hvor forberedte de er til arbeidslivet. Alle bedrifter skal lage en plan over hva lærlingen

skal lære. Dette kan være en intern plan, en halvårsplan, opplæringsplan etc., som kan være nettbasert, i papir eller en app på mobilen. I tillegg skal bedriftene gjennomføre en planlagt halvårlig samtale med lærlingene. Skåren på halvårsvurdering er lav, både i Rogaland og nasjonalt.

6.3 Mobbing på skolen

Gjennom Elevundersøkelsen og Lærlingundersøkelsen kartlegges omfanget av mobbing på skolen og på arbeidsplassen. Dette er hovedfunnene for skoleåret 2023/24:

- Elever i Rogaland rapporterer om mindre mobbing enn de fleste andre fylker på tvers av trinn
- Flere blir mobbet på yrkesfaglige utdanningsprogram kontra studieforberedende utdanningsprogram, men forskjellene har blitt mindre
- Mobbetallene etter pandemien har økt betraktelig i Rogaland og nasjonalt, og er nå høyere enn det de var før pandemien. Økningen i Rogaland er mer beskjeden enn landet samlet
- Lærlinger rapporterer om litt mindre mobbing på arbeidsplassen enn før

I Elevundersøkelsen måles mobbing basert på tre spørsmål. Har du blitt mobbet av 1) andre elever på skolen, 2) voksne på skolen, eller 3) opplevd digital mobbing de siste månedene. Dersom en elev svarer at de har blitt mobbet på ett eller flere av disse spørsmålene, blir de inkludert i indikatoren «mobbing på skolen». Denne indikatoren blir da andelen som har opplevd mobbing i forbindelse med/på skolen de siste månedene.

Definisjon av mobbing i Elevundersøkelsen

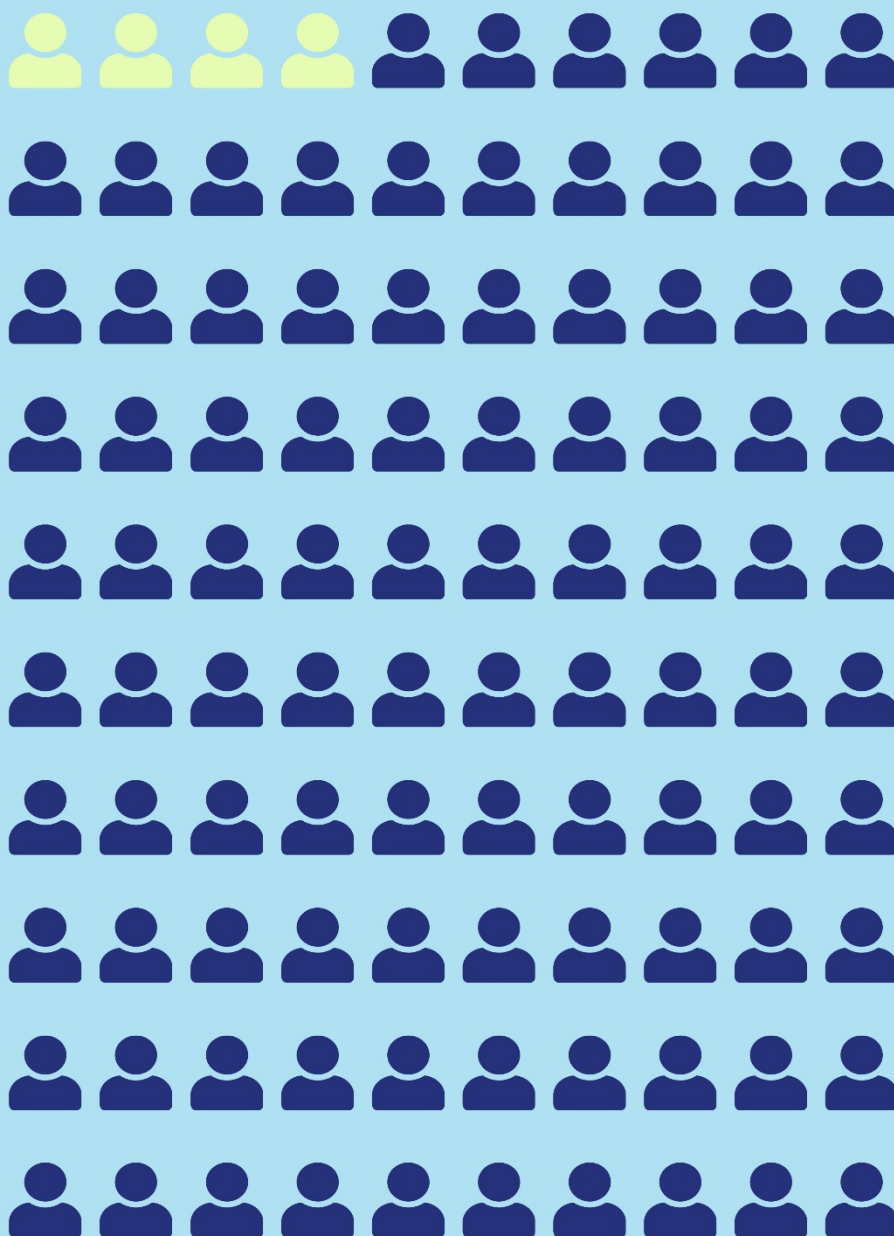
«Med mobbing mener vi gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en elev som kan ha vanskelig for å forsvare seg. Mobbing kan være å kalle en annen stygge ting og erte, holde en annen utenfor, baksnakke eller slå, dytte eller holde fast.» - Udir

Andelen som rapporterer å bli mobbet i Rogaland har over lengre tid vært lavere enn nasjonale tall. Dette ser vi er tilfellet også i år. For skoleåret 2023/24 er det 4,3 prosent i Rogaland og 6,2 prosent nasjonalt som rapporterer at de har blitt utsatt for mobbing på Vg1 de siste månedene. Rogaland er for 2023/24 det fylket hvor lavest andel elever blir mobbet på Vg1.

Figur 6.3 illustrerer utviklingen i andel mobbet på Vg1 fra 2018/19 – 2023/24. Under koronaårene var det en betydelig nedgang i mobbetallene, som har tatt seg kraftig opp de siste to skoleårene. Mobbetallene er nå høyere enn de var før pandemien. Trenden i Rogaland reflekteres også i de nasjonale tallene, men økningen er mye lavere blant våre elever.

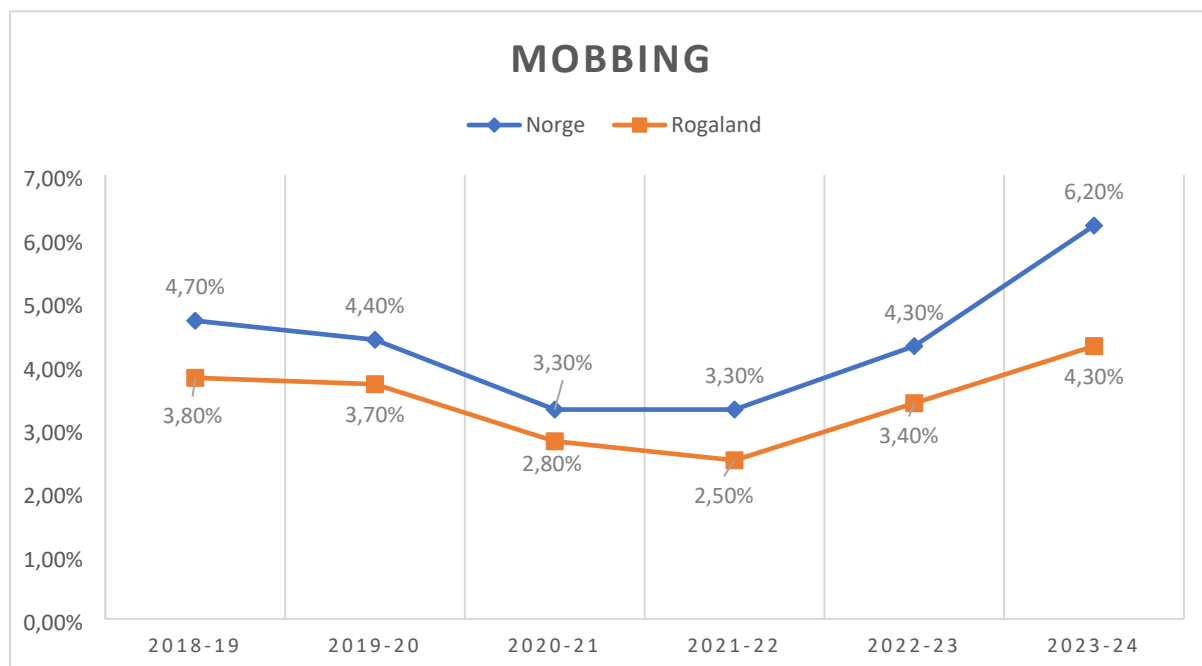
Av de som rapporterer å bli mobbet, har 3 prosent opplevd å bli mobbet av andre elever på skolen, og 2 prosent av voksne på skolen.

Andelen som rapporterer å bli mobbet i Rogaland har over lengre tid vært lavere enn nasjonale tall.

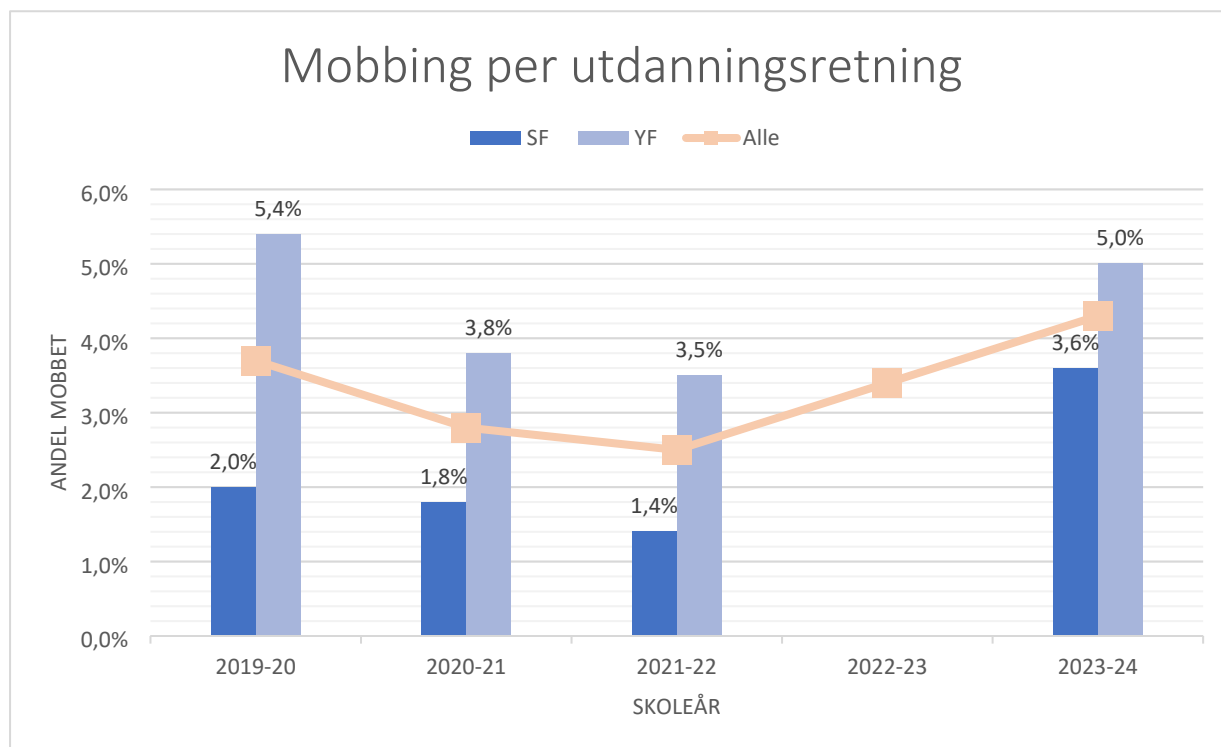
For skoleåret 2023/2024 er det 4,3 prosent i Rogaland som rapporterer mobbing, mot 6,2 prosent nasjonalt.

Figur 6.3 Andel elever som blir mobbet i Rogaland og nasjonalt 2018/19 til 2023/24, Vg1.
Kilde: Elevundersøkelsen, Utdanningsdirektoratet

Det er mer mobbing på yrkesfaglige utdanningsprogram enn det er på studieforberevende utdanningsprogram, som vist i figur 6.4. Hvis vi ser på utviklingen over tid, kan store deler av økningen i mobbetallene de siste par årene tilskrives mer mobbing på studieforberevende utdanningsprogram, som har økt fra 2 prosent i 2019/20 til 3,6 prosent i 2023/24.

Figur 6.4 Andel elever som blir mobbet i Rogaland fordelt på utdanningsretning 2023/24, Vg1. Kilde: Elevundersøkelsen, Utdanningsdirektoratet

*Mobbing fordelt på utdanningsretning ble skjermet i 2022-23 pga. nye skjermingsrutiner hos Udir

Det er like stor andel som rapporterer å bli mobbet på Vg2 som på Vg1. For elever på tredje trinn er andelen litt lavere på 3,1 prosent. Dette er delvis på grunn av at det er få elever på yrkesfaglige utdanningsprogram på Vg3. Det er ingen betydelige kjønnsforskjeller i mobbetallene.

Skolemiljøsaker meldt til statsforvalteren

Elever som opplever at skolen ikke gjør nok for at de skal ha det trygt og godt på skolen, kan melde saken til statsforvalteren, som undersøker om skolen har gjort det den skal. I 2023 fikk Statsforvalteren i Rogaland 212 saker og av disse var 6 prosent fra videregående skole.

6.4 Mobbing på arbeidsplassen

Elevundersøkelsen gjennomføres av elever som går på skole, men for lærlinger er det lærlingundersøkelsen som kartlegger læringsmiljøet. Her rapporteres mobbing litt annerledes, og er derfor ikke helt sammenlignbart med mobbing kartlagt i Elevundersøkelsen. Spørsmålsformuleringen er: Er du blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene? Svaralternativene er: Ikke i det hele tatt, en sjelden gang, 2-3 ganger i måneden, omtrent en gang i uken, og flere ganger i uken. I tabellen under vises svarfordelingen.

Tabell 6.1 Andel lærlinger i Rogaland som har blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene, 2020-2023. Kilde: Lærlingundersøkelsen, Utdanningsdirektoratet

År	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2-3 ganger i måneden	Omtrent en gang i uken	Flere ganger i uken	Sum andel mobbet
2023	87,6 %	9,3 %	1,6 %	0,4 %	1,1 %	3,1 %
2022	86,9 %	10,0 %	1,4 %	0,9 %	0,8 %	3,1 %
2021	86,2 %	10,8 %	1,5 %	0,7 %	0,7 %	3,0 %
2020	84,9 %	11,0 %	2,0 %	1,2 %	0,9 %	4,1 %

I Rogaland rapporterer 3,1 prosent i 2024 at de har blitt mobbet mer enn en sjelden gang på arbeidsplassen de siste månedene. 9,3 prosent opplever å bli mobbet en sjelden gang, mens ca. 1 prosent rapporterer at de blir mobbet flere ganger i uken. Med unntak av de som blir mobbet en sjelden gang, er det svært få lærlinger i hver mobbekategori. I motsetning til mobbetallene på de videregående skolene, ser vi en flat utvikling over tid for mobbing på arbeidsplassen.

6.5 Psykisk helse

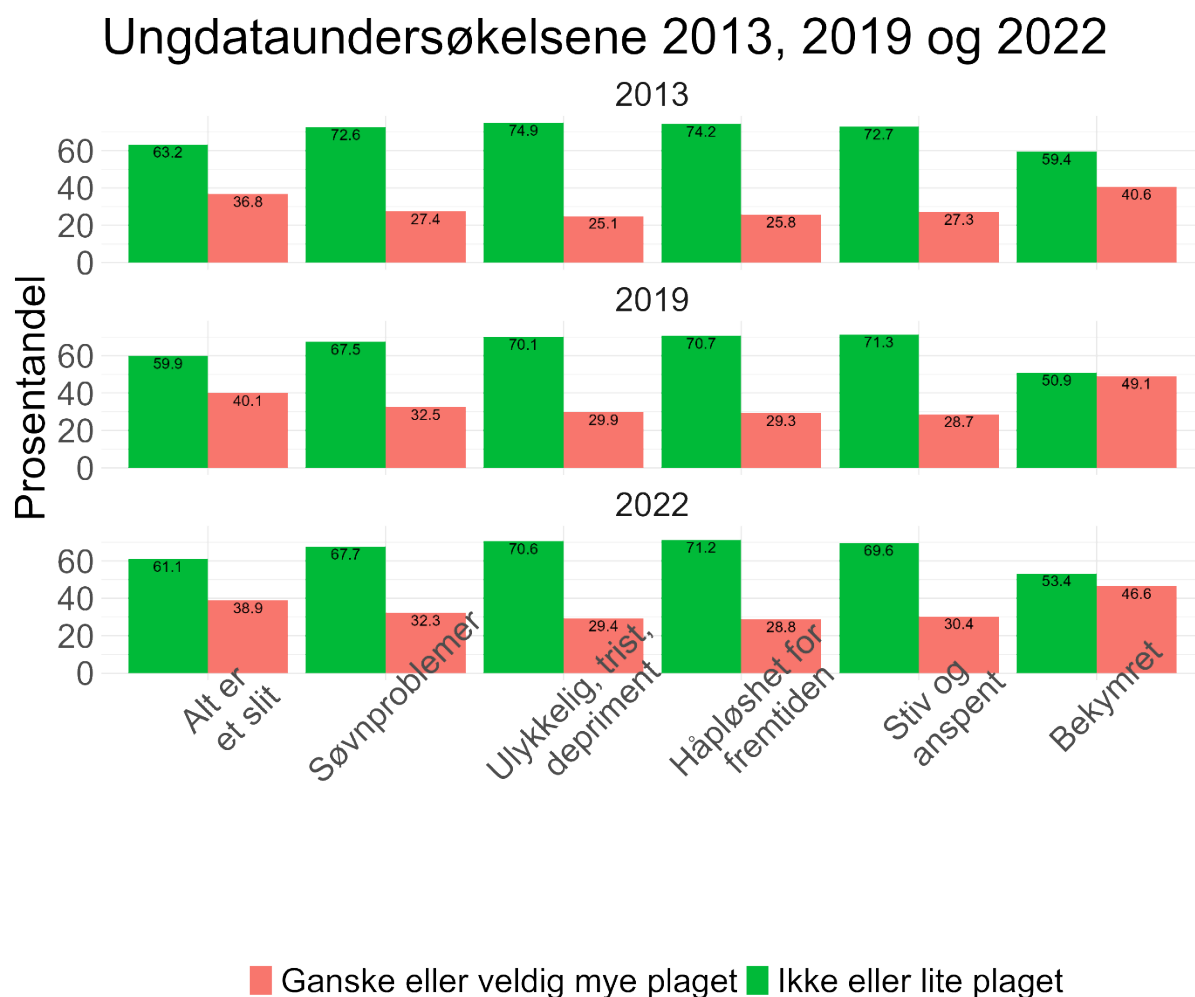
Psykiske lidelser og psykiske helseplager er blant de største folkehelseutfordringene i vår tid. I Rogaland er psykiske lidelser den viktigste årsaken til at unge står utenfor jobb og utdanning. For eksempel er det ifølge NAV slik at over 7 av 10 unge under 30 år som er på arbeidsavklaringspenger er diagnostisert med en psykisk lidelse. Fokus på psykisk helse er derfor sentralt for skoler som skal forberede unge for arbeidsliv og videre studier.

Rogaland Fylkeskommune har utarbeidet en handlingsplan for perioden 2021-2028 for å fremme psykisk helse og forebygge selvmord. Mål rettet mot videregående opplæring er å:

- Fremme psykisk helse og gjøre tiltak lettere tilgjengelig
- Styrke samarbeidet mellom helse- og opplæringssektoren
- Styrke elevenes kunnskap om egen psykisk helse

I arbeidet med handlingsplanen står kartlegging sentralt. Hvordan svarer elevene i videregående opplæring på spørsmål om deres psykiske helse? Figur 6.5 viser svar på seks spørsmål relatert til psykiske plager i årene 2013, 2019 og 2022. (Spørsmålsformuleringene finnes på side 48 i denne rapporten). I spørreundersøkelsen kan elevene velge mellom fire svaralternativ («Ikke plaget i det hele tatt», «Lite plaget», «Ganske mye plaget» og «Veldig mye plaget»). I figuren har vi slått sammen svaralternativene til to kategorier: «Ikke eller lite plaget» og «Ganske eller veldig mye plaget».

Figur 6.5 Resultater fra Ungdataundersøkelsen i videregående skole 2013, 2019 og 2022.

Svarene som vises i Figur 6.5 reflekterer at psykiske plager er en betydelig folkehelseutfordring. Rundt 30% av elevene har i ganske eller veldig stor grad hatt søvnproblemer og følt på håpløshet for fremtiden den siste uka. Nesten halvparten oppgir at de har bekymret seg ganske eller veldig mye den siste uka. Figuren viser også at det er en endring mot svar som peker i retning av økende psykiske plager over tid. For eksempel er andelen med ganske eller veldig stor grad av søvnproblemer 5 prosentpoeng høyere i 2019 og 2022 enn i 2013. Det er også interessant å merke seg at andelen er relativt like i 2019 og 2022. Umiddelbart etter pandemien ble det avdekket at de som hadde utfordringer før pandemien, fikk større utfordringer, mens de som hadde litt utfordringer fikk det litt eller bedre under pandemien.

Hvilke faktorer kan forklare høy og økende grad av selvrapporterte psykiske plager blant unge? Årsaker som ofte blir brukt som forklaring er:

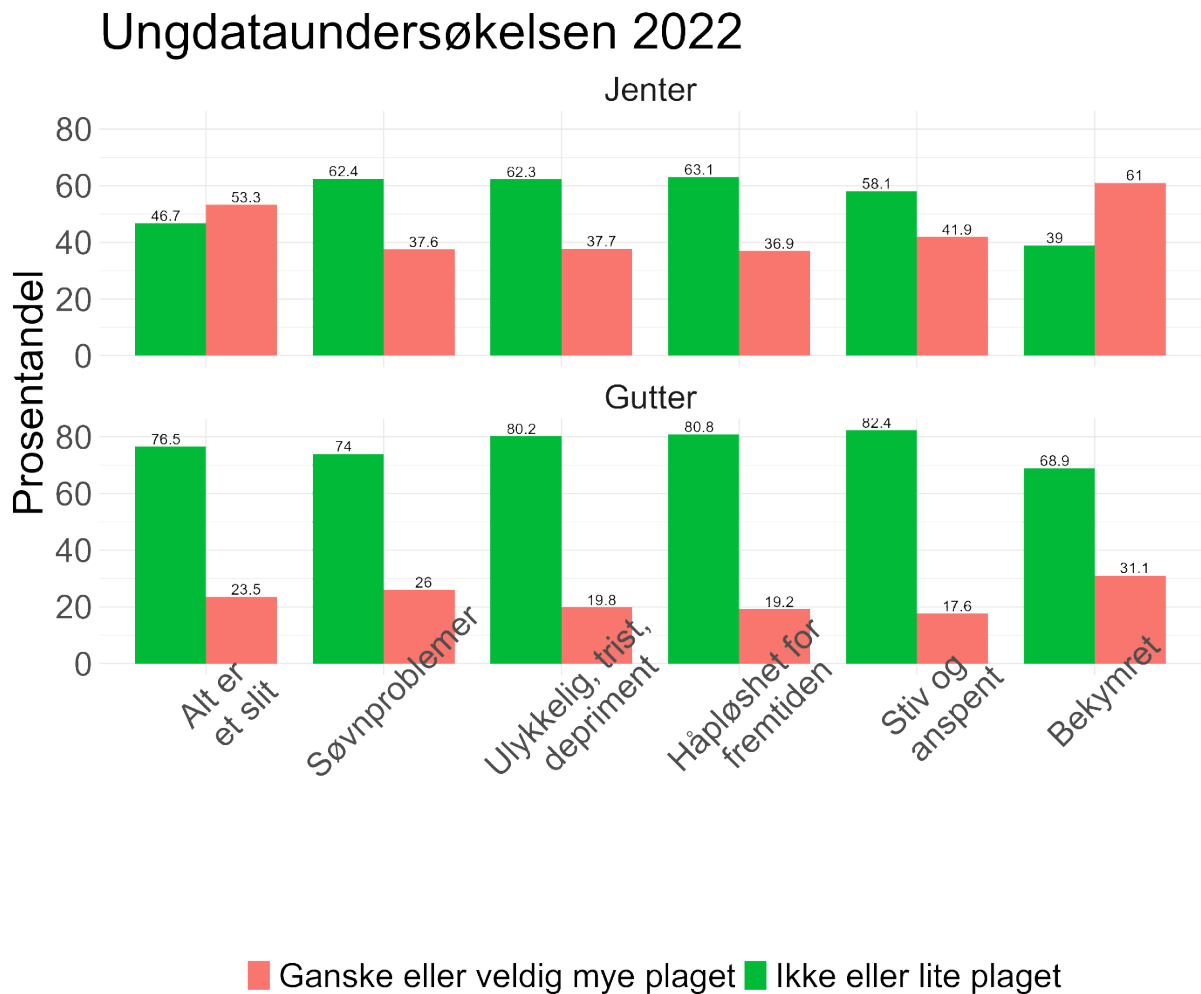
- Sosiale medier og sammenligningskultur: Sosiale medier bidrar til at ungdom sammenligner seg med andre, ofte etter urealistiske standarder som kan påvirke selvbildet og selvfølelsen negativt.
- Økt prestasjonspress: Det er et økende akademisk og sosialt press blant unge som kan skape negativt stress.

- Uforutsigbar fremtid: Bekymringer knyttet til klimaendringer, økonomisk usikkerhet, og globale kriser kan påvirke ungdoms syn på fremtiden som fører til håpløshetsfølelse og bekymringer for voksenlivet
- Endring i søvnmønstre og skjermbruk: Økt bruk av elektroniske enheter, spesielt før sengetid, kan påvirke søvnkvalitet og -mengde. Mangel på god søvn bidrar til psykisk uhelse.
- Mindre fysisk aktivitet: Det er dokumentert at fysisk aktivitet har positive effekter på psykisk helse. Samtidig ser vi en trend der mange unge er mindre fysisk aktive, noe som kan ha en sammenheng med den observerte forverringen i psykisk helse.

Samtidig som vi observerer en trend over tid i data er det viktig å huske at økt åpenhet rundt psykiske lidelser og mer oppmerksomhet rundt temaet både kan gjøre unge mer oppmerksomme på egne følelser og utfordringer og gjøre at flere unge enn før føler seg trygge nok til å rapportere eller anerkjenne sine egne psykiske helseutfordringer.

Figur 6.6 viser svarene fordelt på kjønn. Figuren viser at jenter i langt høyere grad enn gutter svarer at de har ganske eller veldig mye plager. 11 prosentpoeng flere jenter enn gutter svarer at de har søvnproblemer og nesten dobbelt så stor andel jenter føler i ganske eller veldig høy grad på håpløshet for fremtiden (37 prosent mot 19 prosent).

Figur 6.6 Resultater fra Ungdataundersøkelsen i videregående skole 2022 fordelt på kjønn.

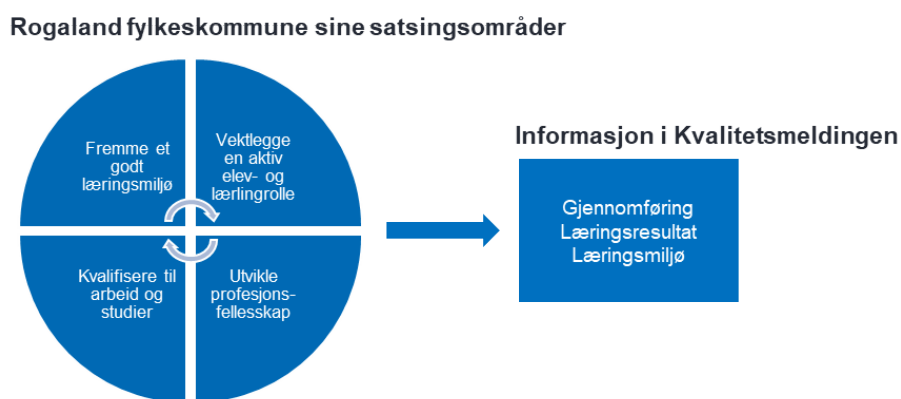
Markante kjønnsforskjeller i slike spørreundersøkelser er kjent fra tidligere forskning. Hvordan kan vi forklare de?

- Sosiale forventninger og roller: Jenter kan oppleve press knyttet til kropp, prestasjoner og oppførsel som gutter ikke opplever i samme grad. Presset, som nå også er på sosiale medier, kan føre til negativt stress.
- Kommunikasjon: Forskning antyder at jenter generelt kan være mer bevisste på følelser og bedre på å kommunisere dem enn gutter, som kan føre til at de er mer i større grad rapporterer om følelsene sine.
- Kjønnroller: Gutter kan være mindre tilbøyelige til å rapportere om eller anerkjenne psykiske helseutfordringer på grunn av sosiale normer rundt maskulinitet og følelsesuttrykk.

7. Økt gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø

Kvalitetsmeldingen gir en beskrivelse av tilstanden i den videregående opplæringen i Rogaland fylkeskommune. Meldingen er et viktig verktøy for å jobbe systematisk med å videreutvikle læringsmiljø og læringsutbytte for lærlinger og elever. Hva bidrar til økt gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø? Noe av dette arbeidet presenteres i dette kapitlet, og hovedvekten i fremstillingen er overordnede tiltak som realiseres på skolene.

PPT og OT bidrar i sitt arbeid til økt gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø. I tillegg administrerer seksjon opplæring i skole og opplæring i bedrift tiltak. Alle tiltak kan knyttes til Rogaland fylkeskommune sine satsingsområder. Disse er presentert i kapittel 1.1 Mål for videregående opplæring. Satsingsområdene skal bidra til kvalitet på opplæringen og at den er i tråd med nytt læreplanverk og de nye prinsippene i fagfornyelsen.

Figur: Rogaland fylkeskommune sine satsingsområder og påvirkning på gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø

Tiltak kan være nasjonalt initiert, og noen av disse er lovpålagte, som for eksempel ansvarsområdet til PP-tjenesten og Oppfølgingstjenesten. Andre tiltak bygger på politiske vedtak eller har oppstått som et tiltak fra skoleeier eller skoler (oversikt i vedlegg).

Opplæringsutvalget og Fylkestinget vedtok ved behandling av kvalitetsmeldingen i 2023 at årets melding skulle inneholde en vurdering av hjem-skole samarbeid og informasjon om hvordan skolene håndterer gjengmiljøer, rus og vold.

7.1 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

PP-tjenesten har ett kontor i Stavanger og ett i Haugesund, med 36 ansatte totalt ved begge kontor. De ansatte er pedagoger og psykologer, og alle videregående skoler i Rogaland har en egen kontaktperson fra PPT. Tjenesten gir råd til skoler og lærebedrifter om hvordan opplæringen kan legges til rette, slik at alle får god opplæring. PPT skal samarbeide med og støtte skolene i det forebyggende arbeidet for å gi et inkluderende opplæringstilbud til elever som kan ha behov for

tilrettelegging av opplæringen. De skal støtte og veilede skolene i å utrede behov for tilrettelegging av opplæringen, og i å sette inn tiltak så tidlig som mulig når det er behov for det. PPT kan også hjelpe med kompetanse- og organisasjonsutvikling, slik at opplæringstilbudet blir så inkluderende og godt tilrettelagt som mulig. Der loven eller forskrift til loven krever sakkyndig vurdering, er det PPT som skal utarbeide vurderingen.

PPT vurderer behov for særskilte tiltak i skolen, og kartlegger eventuelle vansker knyttet til faglig, sosial og emosjonell fungering. De kan følge opp elever og lærlinger med samtaler etter behov, individuelt eller i grupper. Skoleåret 2023/24 har PPT hatt om lag 1400 individ- og systemsaker.

PPT har flere pågående tiltak som støtter opp om elevenes læringsmiljø. Tiltakene påvirker i ulik grad arbeidet med en aktiv elev- og lærlingrolle, og kan bidra til at elevene og lærlingene fullfører videregående opplæring. Her er noen pågående tiltak:

- Veiledningsnettverk: for skolene innen fagområdet lese- og skrivevansker. I nettverket møtes ansatte som gjennomfører utredning. Formålet er å utvikle felles praksis for kartlegging og tolkning av resultater.
- Skolemestringsgruppe: her møtes elever med skolerelatert angstproblematikk. Det er en gruppe ved Bryne videregående skole, og en ved Stavangerkontoret. Gruppen ledes av to psykologer, og elevene egenrapporterte en nedgang i angstsymptomer samt en bedre skolefungering etter endt kursrekke.
- Akktiv KomUng: en foreldrekursrekke for foresatte til ungdommer med store kommunikasjonsvansker, og som har behov for å ta i bruk alternativ og supplerende kommunikasjon. Tilbakemeldingene fra de foresatte har vært svært positiv, og det ble opplyst at dette var noe de lenge hadde savnet. Andre kurs for denne elevgruppen har ofte fokus på yngre barn.
- Samarbeid med UH-sektoren: deltar i forskningsprosjektet Interact (prosjektet blir beskrevet senere i Kvalitetsmeldingen), og samarbeider om Kompetanseløftet og videreutvikling av laget rundt eleven.
- Regionalt samarbeid, SAMVER: handler om å forebygge, avdekke og håndtere situasjoner knyttet til voldelig ekstremisme. SAMVER består av PST/politiets sikkerhetstjeneste, Sør-vest politidistrikt, Kriminalomsorgen region Sørvest, RVTS-Vest, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola, Rennesøy, Randaberg og Time. Fra Rogaland fylkeskommunen deltar PPT.
- Prosjekt gjennomføring: det er innvilget ressurser til styrking av psykisk helse i skolene. Seks skoler er tildelt økt sosialrådgiverressurs for å styrke arbeidet med å øke andelen elever som fullfører videregående opplæring. De har hatt jevnlig møter der PPT har vært koordinator for arbeidet. Holdningsarbeid knyttet til inkludering, dialog og respekt for ulike verdisyn har vært vektlagt.

7.2. Oppfølgingstjenesten (OT)

De siste årene har oppfølgingstjenestens målgruppe økt nasjonalt, det gjelder også for Rogaland. Fylkeskommunen skal ha en oppfølgingstjeneste for ungdom som har rett til opplæring etter §3-1 (jfr gml oppl.lov) og som ikke er i opplæring eller arbeid. Tjenesten gjelder til og med det året de er 21 år. I tillegg har Rogaland praktisert den nye målgruppen som er skissert i opplæringsloven gjeldende fra 1. august 2024 (16-24 år) i flere år.

Oppfølgingstjenesten (OT) følger opp ungdom med rett til videregående opplæring som ikke søker, takker nei til eller slutter i videregående opplæring. Ungdommene får tilbud om opplæring, arbeid eller andre tiltak som på sikt kan gi muligheter for kompetansefremmende opplæring. OT har også ansvar for å koordinere og samordne den tverrfaglige innsatsen.

I løpet av skoleåret 2023-2024 ble 6277 ungdommer meldt til OT, og alle ble kontaktet og kartlagt. Som nevnt har Rogaland allerede økt sin målgruppe til å omfatte ungdommer i alderen 16-24 år. Gruppen unge i alderen 22-24 år utgjorde 1582 ungdommer for skoleåret 2023-2024. Etter OTs kartlegging sjekkes en del av ungdommene ut av målgruppen.

I analyse fra Utdanningsdirektoratet pekes det på at tallet på ungdommer i OT øker igjen. Antallet i OTs målgruppe i alderen 16-21 år i Rogaland var 1340 i juni 2024. Det er en økning på 4% fra juni året før (da antallet var 1288 ungdommer).

OT har en aktiv rolle i det forebyggende arbeidet blant elever og lærlinger, og har også sammen med NAV Rogaland utviklet samarbeidsrutiner for tettere oppfølging og veiledning av felles ungdommer i målgruppen. OT bidrar gjennom ulike tiltak for å unngå frafall eller få ungdommer tilbake til videregående opplæring, to av disse tiltakene er Glidelåsen og Unginvest.

- Glidelåsen ble vedtatt som tiltak høsten 2016, og er et samarbeid med kommunene i fylket. Elever som trenger ekstra oppmerksomhet når de begynner på videregående skole har et kommunalt støtteapparat med seg, og får tettere oppfølging fra skolen og OT på Vg1. Skoleåret 2023-2024 har 90 Vg1-elever vært med i dette tiltaket.
- OT har en aktiv rolle i UngInvest, med inntak og oppfølging underveis, og vurderes som viktig for mange ungdommer i målgruppen. UngInvest i Rogaland ble etablert med egen avdeling i Stavanger i 2019 og i Haugesund i 2021. Det ble i sak 27/2022 vedtatt fast drift. Dette tiltaket har hatt stor oppmerksomhet fra politikere og vært et ønsket tiltak. Skoleåret 2023/2024 var det 56 deltakere i Stavanger og 25 i Haugesund. Av disse 81 er nå 49 i arbeid, lære eller i skole. Noen er fremdeles på UngInvest, mens andre er i behandling eller under oppfølging i NAV. Av det store tallet av ungdom utenfor utdanning og arbeidsliv er dette få, men for de som får plass, har oppholdet svært god effekt.

7.3 Skolenes håndtering av gjengmiljø, rus og vold

Elevene sin rett til et trygt og godt skolemiljø er et lovkrav i henhold til Opplæringsloven. Hvordan skolene håndterer gjengmiljø, rus og vold er knyttet til

denne retten. Rogaland fylkeskommune sitt rammeverk har flere retningslinjer som presiserer skolenes praksis for å sikre denne retten og de omfatter blant annet:

- Retningslinjer for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø
- Veileder for forebygging og oppfølging av vold og trusler for ansatte i skolen
- Retningslinjer for forebygging, mistanke om og bruk av rusmidler
- Russefeiring - plan for trygg og inkluderende russetid/avgangsfeiring

Det er rektor på den enkelte skole som har ansvaret for at det jobbes kontinuerlig og systematisk for å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø. Skoleeier har et overordnet ansvar, og tilbyr bistand og sørger for at rektor ikke står alene i saker som utløser en aktivitetsplikt. Aktivitetsplikten er i ny opplæringslov endret til «å melde fra». I praksis betyr dette at alle ansatte på skolen har plikt til å følge med på elevene, gripe inn mot krenkelses og melde fra til rektor hvis de mistenker eller kjenner til at en elev ikke har det trygt og godt. Hvis en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt har skolen i tillegg en plikt til å undersøke saken og sette inn tiltak. I veilederen for forebygging og oppfølging av vold og trusler har skolene forslag til tiltak som virker forebygging, og hvordan de kan håndtere hendelser knyttet til vold og trusler fra elever, foresatte og andre som tredjepart.

De videregående skolene i Rogaland fylkeskommune bidrar i arbeidet med å forebygge problematisk rusmiddelbruk. Retningslinjene inneholder forebyggende tiltak for skolene og hvordan de kan gripe inn dersom man mistenker eller vet at en elev er ruset i skoletiden. Russefeiringens omfang og form har de siste årene ført til bekymring hos foresatte, skolemyndigheter, helsevesen og politi både nasjonalt og lokalt. Det er innledet et tettere samarbeid mellom skolemyndigheter, skoler og politi for å dele erfaringer og reflektere over hvordan en positiv feiring best kan gjennomføres. Rektor sammen med skolemiljøutvalg og russestyret skriver en avtale som beskriver rammer for russefeiringen – tid og spilleregler.

7.4 Skole-hjem-samarbeid

Det er utarbeidet retningslinjer for skole-hjem-samarbeidet som alle de videregående skolene skal følge, og som vurderes å fungere godt.

Et godt samarbeid mellom skole og hjem har stor betydning for elevens helse, trivsel og læring, og for den faglige og sosiale utviklingen. Det er skolen som har hovedansvaret for å legge til rette for et godt samarbeid. Skolene er lovpålagt å ha et foreldresamarbeid og å holde ett foreldremøte hver høst både i 1. og 2. klasse. På foreldremøtet skal foreldrene få god informasjon om skolen, innholdet i opplæringen, samarbeidet med foreldrene og annet som er nyttig å vite for foreldrene.

Foresatte har også rett på en samtale med kontaktlærer i første halvdel av skoleåret. Samtalen skal handle om hvordan eleven arbeider daglig, om elevens kompetanse i fagene og hvordan eleven, skolen og foreldrene skal samarbeide for å legge til rette for læringen og utviklingen til eleven.

Det juridiske foreldreansvaret opphører på 18 årsdagen, som i praksis betyr allerede fra vårsemesteret på vg2. Som en følge av dette har foreldrene ikke rett til opplysninger om eleven etter fylte 18 år. Opplysningene kan bare gis dersom eleven selv har samtykket til det.

Rogaland fylkeskommunes fire satsingsområder:

- 1.** Fremme et godt læringsmiljø
- 2.** Vektlegge en aktiv elev- og lærlingrolle
- 3.** Kvalifisere til arbeid og studier
- 4.** Utvikle profesjonsfelleskap

7.5 Tiltak knyttet til satsingsområdene

Rogaland fylkeskommune har flere tiltak som vi knytter til satsingsområder og som i ulik grad påvirker gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø. Dette er tiltak som administreres av seksjon opplæring i skole og bedrift.

Inkluderingsprosjektet

Rogaland fylkeskommune har sammen med Høgskolen Innlandet ved Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU), administrert kompetanseheving på alle skolene. Målsetningen er å videreutvikle skolenes støttesystem rundt lærere og elev som er tilpasset den enkelte skolen. Skoleåret 2023/24 har fokuset vært på kompetanse innen inkludering og tilpasset opplæring for alle ansatte i de videregående skolene, PPT og skoleeier. Skolenes støttesystem skal knyttes til elevenes rett til tilpasset opplæring og hvordan ivareta enkeltelevers rettigheter.

Som del av inkluderingsprosjektet er inntaksmodellen endret i samsvar med den overordnede intensjonen for det norske skolesystemet. Vi skal gi et inkluderende og likeverdig tilbud til alle elever uavhengig av deres evner og forutsetninger. Dette uttrykkes både i fagfornyelsen og i opplæringsloven, og det er en grunnleggende føring i Stortingsmelding 6 (2019-2020) om tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage og skole. Det samme presiseres i Fullføringsreformen, der hovedmålet er at flere skal få en inkluderende og tilpasset opplæring som kan bidra til at enda flere fullfører og består videregående opplæring.

Oppfølgingsansvarlige

Hver skole har utnevnt en oppfølgingsansvarlig, som følger opp skolens forpliktelser overfor elever som står i fare for å slutte, elever som slutter, stryker eller ikke får vurdering i fag. De iverksetter tiltak og tjenester som bidrar til at skolens elever fullfører og består videregående opplæring. Oppfølgingsansvarlig representerer skolen på samlinger for oppfølgingsansvarlige, og holde skolen orientert om arbeidet. I samarbeid med skoleseksjonen og PPT ble det arrangert to samlinger. Tema var «nærvær og inkludering i utdanningsløpet» og «ufrivillig skolefravær og sårbare elever» høsten 2023, og «tiltak for minoritetsspråklige elever» våren 2024.

For å finansiere tiltak for gjennomføring har vi hatt to ulike tilskuddsordninger: Intensivmidler og tiltaksmidler for fullføring. Skolene/oppfølgingsansvarlig kan søke på disse tilskuddsordningene, og få tildelt midler til intensivopplæring eller veiledning til elever som står i fare for å få karakteren 1 i standpunkt eller eksamen, eller ikke vurdering (IV).

Profesjonsutvikling og etter- og videreutdanning

Profesjonsutvikling handler om å utvikle god felles praksis og samarbeide bedre om elever og undervisning. Kompetansebygging har som målsetting å videreutvikle praksis og øke lærernes kompetanse gjennom etter- og videreutdanning. Målsettingen er at profesjons- og kompetansebygging skal gi økt kvalitet på skolens arbeid med å styrke elevenes motivasjon og læring.

Rogaland fylkeskommune er tilskuddsmottaker for alle de videregående skolene i fylket for de nasjonale ettutdanningsordningene «Lokal kompetanseutvikling i

barnehage og grunnopplæring» og «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». I partnerskap med Universitetet i Stavanger er det er pågående utviklingstiltak på flere av våre skoler knyttet til temaene «Læringsfremmende relasjoner, elevmedvirkning og vurdering» og «Flerkulturell skole».

Utdanningsdirektoratet (Udir) gir stipend og vikarfinansiering til lærere som tar videreutdanning. For inneværende år var det 193 lærere som fikk dekket studier i ordningen «Kompetanse for kvalitet», og 41 lærere i «Videreutdanning for yrkesfag». Om lag 60 lærere fikk støtte til å ta videreutdanning innen spesialpedagogikk, som vi kan knytte til skolenes behov for å styrke laget rundt eleven.

Rogaland fylkeskommune fikk innvilget utdanningsstipend til 55 kandidater og rekrutteringsstipend til 10. Disse stipendene gis til ansatte som mangler godkjent lærerutdanning, og de får ta Praktisk-pedagogisk utdanning eller Yrkesfaglærerutdanning. Dette er et viktig verktøy som gir yrkesfagsskolene muligheten til å rekruttere godt kvalifiserte lærere. De kan tilsette kompetente fagpersoner i undervisningsstillinger uten godkjent lærerutdanning.

Forskningsprosjektet INTERACT - klasseromsinteraksjoner

Prosjektet er ledet av Universitetet i Stavanger og det nasjonale Læringsmiljøsenderet. INTERACT er finansiert av Forskningsrådet med 20 millioner, og har en varighet fra 2020-25. Rogaland fylkeskommune og Møre og Romsdal fylkeskommune er samarbeidspartnere. I Rogaland deltok 70 lærere fra sju skoler, og målet med prosjektet er å øke læreres bevissthet og kompetanse om hvordan de kan styrke elevenes engasjement om læringsaktivitetene. Prosjektet ser også på hva som påvirker elevenes fravær og frafall fra videregående opplæring. Datainnsamlingen er avsluttet, og nå analyseres forskningsdata og de første resultatene er publisert.

Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)

HFY er opplæringsavdelingens arena for kompetanseutvikling på tvers av videregående skole, lærebedrifter og prøvenemnder. Målet med HFY er at elever, lærlinger og lære kandidater skal oppleve et helhetlig 4-årig opplæringsløp, og få et økt læringsutbytte gjennom et forsterket samarbeid mellom skole, lærebedrift og prøvenemnd. Et helhetlig opplæringsløp vil kunne føre til økt gjennomføring.

Målgruppene i HFY er yrkesfaglærere i videregående skole, faglige ledere og instruktører som gir opplæring i bedrift, samt prøvenemndsmedlemmer. Avdelingsledere i videregående skole og opplæringskontor er viktige samarbeidspartnere. HFY skal gi målgruppene mulighet til faglig utvikling i tillegg til pålagt opplæring og kursing.

Seksjon Opplæring i skole og seksjon Opplæring i bedrift er representert i HFY-gruppen, som utvikler innholdet på kurs og workshop ut fra lokale behov. Om lag 1050 personer deltok i HFY skoleåret 2023/2024. Ca. 75% av deltakerne er fra lokalt arbeidsliv og prøvenemnder. Ca. 25% er fra offentlige og private videregående skoler.

Forberedende tilbud for minoritetsspråklige

Forberedende tilbud er en fellesbetegnelse for tilbudene innføringskurs i norsk og kombinasjonsklasse. Målgruppen er ungdom som trenger å styrke norskferdighetene og/eller grunnskolekompetansen for å kunne starte i ordinær videregående opplæring. Tilbudet er både en faglig forberedelse og for at elevene skal gjøre rett valg av utdanningsprogram når de begynner i ordinær videregående opplæring. Tiltaket er grundig beskrevet i egen sak til opplæringsutvalget: Forberedende tilbud for minoritetsspråklig ungdom, OU 41/2022.

Skoleåret 2023/2024 var det totalt 36 klasser med kombinasjonsklasser/innføringsklasser, med elever fra minst 35 ulike land. Dette er en betydelig økning fra skoleårene 2022/2023 og 2021/2022, hvor antall klasser var henholdsvis 23 og 14,5. Denne økningen skyldes det høye antallet bosetninger av fordrevne fra Ukraina. Som følge av krigen i Ukraina har det blitt bosatt et historisk høyt antall flyktninger i Rogaland. I 2022 og 2023 ble det til sammen bosatt 489 unge ukrainere mellom 16 og 19 år i Rogaland. I 2024 er det så langt 190 ungdommer i aldersgruppen 16-19 år som har blitt bosatt i Rogaland. I tillegg til flyktninger fra Ukraina og andre land kommer det barn av arbeidsinnvandrere og familiegjennforente. Disse gruppene har vi ikke tall for.

Overganger mellom opplæring og skole og opplæring i bedrift

Det er tilsatt *læreplasskoordinatorer* ved alle de yrkesfaglige skolene, finansiert ved statlig, øremerket tilskudd som alle fylkeskommunene er tildelt. Hensikten er å øke antall læreplasser og øke andelen som fullfører og består videregående opplæring. Læreplasskoordinatorene følger opp elever som blir vurdert til å få utfordringer med å skaffe seg læreplass. De kartlegger også elever som vil ha større utbytte av å gå mot et grunnkompetanseløp og *lærekandidatordningen*.

Statlige ekstramidler for flere læreplasser og økt fullføring: disse midlene er søkbare for opplæringskontor, kommuner og selvstendige lærebedrifter, og innvilges etter gitte kriterier. De finansierer en prosjektstilling som koordinerer alle tiltakene samt Vg3 fagopplæring i skole.

Entreprenørskap

Ungt Entreprenørskap (UE) skal inspirere unge til å tenke nytt og skape verdi for andre, og være en brobygger mellom skole og arbeidsliv. Gjennom UE lærer elevene fag ved hjelp av praktiske og virkelighetsnære metoder, og de trener på egenskaper som blir viktige når de skal ut i arbeidslivet: problemløsning, gjennomføringsevne, kreativitet og samarbeid.

Opplæringsavdelingen organiserer entreprenørskapsforum, håndterer søknader fra skolene og ivaretar samarbeidet med UE. Skoleåret 2023/2024 har 1132 elever deltatt i ungdomsbedrift, 1853 elever har vært på innovasjonscamp og 1420 elever har fått opplæring i ØkonoMIN. Det har blitt gjennomført lærerkurs i ungdomsbedrift for til sammen 40 lærere. 10 lærere var med på kurs for nye ungdomsbedriftslærere i regi av UE under NM for ungdomsbedrifter mai 2024.

Internasjonalisering og Erasmus+

EU-programmet Erasmus+ er verdens største program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. I perioden 2021-2027 har Erasmus+ et budsjett på 26,5 milliarder euro. For å kunne få tildelt Erasmus-midler, må en skole eller evt. fylkeskommunen være akkreditert, dvs. godkjent av Erasmus. Med en akkreditering er det ikke nødvendig å levere en fullstendig søknad hver gang det skal søkes om støtte/stipend. Rogaland fylkeskommune har en slik akkreditering, og elleve av de videregående skolene er med i sammenslutningen til fylkeskommunen. I tillegg har over halvparten av de videregående skolene i Rogaland egen akkreditering.

En akkreditering kan gi skolene mulighet til å sende lærere og elever på jobbskygging, kurs eller utveksling. Skoleåret 2023/2024 reiste nesten 100 elever på elevutveksling til partnerskoler blant annet til Danmark, Spania, Tyskland og Frankrike. I tillegg reiste ansatte på jobbskygging på skoler og aktuelle internasjonale kurs. Det er strenge rapporteringskrav for bruk av Erasmus-midler, og det jobbes nå med å strukturere rapporteringen, slik at den er kvalitetssikret og lettere for skolene å forholde seg til.

Fengselsundervisning

Innsatte i fengsel har rett på opplæring i henhold til opplæringsloven. I Rogaland er dette knyttet til fengsel ved: Åna, Stavanger, Haugesund og Sandeid. Planen for videregående opplæring i kriminalomsorgen er en felles plattform for både fengselsundervisningen og arbeidsdriften i fengslene. Målet er at innsatte klarer å leve som lovlydige borgere etter endt soning. Mange innsatte har lite utdanning, og noen har diagnoser og helsemessige utfordringer. Det medfører et kontinuerlig behov for fleksibilitet fra fengselsundervisningen.

Tabell 7.1 viser antall påmeldte og gjennomførte eksamener. Antall gjennomførte eksamener er ikke et mål i seg selv for fengselsundervisningen, og heller ikke en god måte å vise om den innsatte har lyktes. Veien er lang for mange som sitter i fengsel, og det kan ta lang tid før de klarer å fullføre påbegynt utdanning. Det er heller ikke alle som tar imot tilbudet.

Tabell 7.1 Antall påmeldte og gjennomførte eksamener i fengslene i årene 2022/2023 og 2023/2024.

Status	Åna	Stavanger	Haugesund	Sandeid
Påmeldte eksamener	145	44		34
Gjennomførte eksamener	131	10	11	25
Beståtte eksamener	78	8	6	24
Antall yrkesfag	34	3	0	8
Overført til andre fylker	0	1		7
Løslatt før eksamen, men møtt	0	3		0

Fengselsundervisningen har ikke ansvar for å følge opp om fag og eksamen blir fullført etter soning, men den innsatte blir satt i kontakt med Videregående opplæring for voksne (VOV). Det er et godt etablert tilbud, TAFU (tilbakeføring gjennom fritid, arbeid og utdanning), som er et samarbeidstiltak mellom Nav Rogaland, Kriminalomsorgen, Stavanger og Sandnes kommune og Rogaland fylkeskommune. Dette tiltaket viser gode resultater med å få tidligere innsatte ut i varig arbeid.

Overganger mellom grunnskole og videregående

Som en del av faget utdanningsvalg er utprøving i videregående skole en ordning som gir ungdomsskoleelever mulighet til å teste ulike utdanningsprogrammer på videregående. Hensikten med utprøvingen er å bidra til at elevene kan ta gode utdannings- og yrkesvalg, samtidig som de utvikler kompetanse til å håndtere fremtidige valg og overganger. Elevene deltar på to besøksdager – én på 9. trinn og én på 10. trinn.

Skoleåret 2023/2024:

- Høsten 2023 var 6259 tiendeklasseelever fra 25 kommuner og 10 privatskoler på utprøving i 23 videregående skoler.
- Våren 2024 var 6469 niendeklasseelever fra 22 kommuner og 9 privatskoler på utprøving i 23 videregående skoler.

16 av våre videregående skoler gjennomførte oppstartstiltaket Flying Start før skolestart i 2023. Programmet som gjennomføres i Flying Start er laget av skolenes ansatte og driftes med refusjon fra seksjon opplæring i skole. Elever som har behov for å trygges i oppstarten av skoleåret, møter på skolen en eller to dager før skolestart. Tiltaket har søkelys på å bli kjent på skolen, hilse på noen ansatte, andre elever, få informasjon om skolehverdagen, ordne tilganger digitalt og være med på sosiale fellesaktiviteter. Tilbakemeldingen fra skolene er at dette er et svært viktig tilbud for elevene.

Sommerskolen

Sommerskolen er et gratis tilbud til alle elever, tidligere elever eller lærlinger med ikke bestått eller ikke vurdering (IV) i et fag. Gjennom ni intensive dager med undervisning seks timer hver dag, får elevene en ny sjanse til å få standpunktkarakter. Undervisningen ble sommeren 2024 gjennomført på to vertsskoler; Bryne videregående skole og Bergeland videregående skole. Tilbudet ble gitt i naturfag, kroppsøving og historie. Sommerskolen har kun anledning til å tilby fag som har lokal gitt muntlig eksamen.

Sommeren 2024 hadde Sommerskolen 72 påmeldte elever, 43 elever møtte opp. Elevene melder seg på Sommerskolen før de får standpunktkarakter. Dermed er det flere som trekker seg like før Sommerskolen starter, fordi de allerede har bestått faget de er påmeldt. Dette året var antallet deltakere lavere enn tidligere år, fordi skolene jobber godt med å følge opp de elevene som står i fare for å ikke få vurdering. 33 elever besto eksamen i ett av de tre fagene.

Nettskolen

I løpet av skoleåret 2023/2024 ble Nettskolen etablert som en egen skole, og er registrert i nasjonalt skoleregister. I dag er Nettskolen et tilbud for elever ved samtlige videregående skoler i Rogaland. Over halvparten av elevene tar programfag som skolen de går på ikke tilbyr. Nettskolen er også et tilbud for kronisk syke elever, lærlinger og voksne som har behov for en mer fleksibel opplæringsarena. Antall elever som fikk nettbasert undervisning i Rogaland fylkeskommune skoleåret 2023/2024 er 497.

Tabell 7.2 Antall elever som mottar nettundervisning fordelt på elevgrupper

Nettskolen Rogaland skoleåret 2023-2024	Antall nettelever
Programfag for elever på Vg1 og Vg2	187
Nettbaserte eksamensforberedende intensivkurs for bl.a. OT-ungdom	25
Tilpasset nettbasert opplæring for elever med langvarig sykefravær	22
Generell studiekompetanse og påbygg for voksne	218
Påbygg Vg4 for lærlinger	45
Totalt	497

Opplæringen som gis gjennom Nettskolen Rogaland bidrar til at flere elever får undervisning, fullfører og består videregående opplæring, og kvalifiserer seg for arbeidslivet. Dette er et viktig supplement til våre ordinære videregående skoler og videregående opplæring for voksne.

8. Veien videre

Samlet sett har vi et godt kunnskapsgrunnlag om hva som er bra og hva som kan forbedres i videregående opplæring i Rogaland. Sammen med organisasjonene vil vi jobbe videre med å utvikle kvaliteten i den videregående opplæringen i Rogaland

Fylkeskommunen ønsker den nye opplæringsloven velkommen. Den inkluderer kloke grep knyttet til å få flere kvalifisert for et arbeidsliv i endring. Rett til re-kvalifisering og modulstrukturering av deler av opplæringen er spennende og fremtidsrettet. Reformen bygger i stor grad på anbefaling fra Lied-utvalget fra 2013. Forslag fra dette utvalget knyttet til studieforbereende utdanningsprogram er imidlertid i liten grad tatt med i Fullføringsreformen og ny opplæringslov. Udir har nå fått i oppdrag å se på deler av disse anbefalingene. Det blir spennende å følge dette arbeidet videre.

Felles med de andre fylkene har Rogaland imidlertid tre store utfordringer

1. Redusert økonomisk handlingsrom samtidig som det er forventninger om økt aktivitet som følge av ny opplæringslov
2. Økende antall elever som har behov for tilpasset opplæring
3. Redusert søkning til lærerutdanningen

Et særskilt forhold i Rogaland er at vi i tillegg har mangel på plass. Det gjør at de fleste skolene våre er helt fulle. Det gir rektor og lærere et begrenset handlingsrom for fleksibel organisering av undervisningen. Videre har Rogaland allerede en veldig struktureffektiv videregående opplæring. Det gjør at reduserte bevilgninger vil få drastiske konsekvenser.

8.1 Utfordringer og dimensjonering

Rogaland er midt inne i en elevtallsvekst som trolig når toppen om fire år. Skolene har aldri vært fullere, og kommende skoleår øker avgangskullet fra grunnskolene med over 300 ungdommer. Den største økningen forventes i midt fylket, særlig på nord-Jæren. Søkemønsteret de siste årene utfordrer den fysiske plassen ved skolene som har yrkesfaglige tilbud. Over 56 prosent av søkerne til Vg1 i Rogaland har et yrkesfaglig utdanningsprogram som første ønske. I nordfylket er andelen over 62 prosent. Dreiningen mot yrkesfaglige program er en ønsket retning ut fra næringslivet i Rogaland sitt behov for arbeidskraft. Tilgangen på lære plasser er god, og mange bransjer er bekymret for om de får nok kvalifiserte arbeidstakere. Dersom søkingen til yrkesfag fortsetter å øke, vil vi ikke klare å møte behovet innenfor utstyrskrevede program uten å leie arealer. Noe kapasitetsøkning oppnås gjennom vedtatte byggeprosjekter, men hovedvekten av elevtallsøkningen de neste årene må løses med leie.

Dagens GSI-tall (grunnskolenes informasjonssystem) viser at det vil være rundt 1000 flere elever i skolene våre i 2027/28. Vi vurderer dette som et minimumstall, det er sannsynlig at det reelle tallet og behovet for skoleplasser blir høyere.

Framskrivning av elevtall viser nå at den forventede utflatingen i ungdomskullene skjer saktere enn tidligere anslått.

Fra SBP 2023: I hvilken grad flyktninger fra Ukraina og andre land blir værende, er en betydelig usikkerhetsfaktor i dimensjoneringsarbeidet. Elever som går i forberedende tilbud for minoritetsspråklige (hovedsakelig innføringsklasser) inngår ikke i tallet på elever som går ut av grunnskolen, men vi må regne med at mange søker seg til Vg1 etter innføringstilbudet.

Fra høsten 2024 vil fullføringsreformen gi flere adgang til videregående opplæring når ungdomsretten erstattes av retten til å fullføre. Vi tror at noen flere ungdommer vil bruke lenger tid på å fullføre videregående skole, og de får også anledning til omvalg uten at det påvirker mulighetene til fullføring. Disse forholdene vil automatisk gi flere ungdommer i skolene. Yrkesfaglig rekvalifisering, tilflytning og antall flyktninger er andre faktorer som kan komme til å utfordre dimensjoneringsarbeidet de neste ti årene.

Spesielt vil muligheten for elever på hverdagslivstrening og arbeidstrening til å utvide antall år i VGS medføre et økt behov for antall elevplasser.

8.2 Kvalifiseringsprosjektet

Den nye opplæringsloven pålegger fylkeskommune å etablere er kvalifiseringstiltak for elever som skal starte videregående opplæring som ikke er kvalifisert.

Administrasjonen i Rogaland fylkeskommune vil derfor legge frem en sak for behandling våren 2025 knyttet til hvordan vi vil organisere dette arbeidet.

Fylkesdirektøren har gjennom sak 2024//53342-1 «Fremtidig organisering av støtte- og kvalifiseringstiltak» igangsatt et utredningsarbeid for å vurdere hvordan en best kan organisere og styrke støttetiltak og kvalifiseringstiltak rettet mot ungdom i ungdomsskole, videregående opplæring og unge voksne utenfor arbeid og utdanning. Målsetningen med dette arbeidet er å komme fram til en helhetlig løsning for ungdom og unge voksne som har behov for å kvalifisere seg til videregående opplæring, i tråd med Fullføringsreformen, ny opplæringslov og øvrige nasjonale føringer. I samsvar med inkluderingsprinsippet vil fylkesdirektøren undersøke om disse tjenestene i større grad enn i dag kan organiseres som tilbud og tjenester innenfor skolen, og ikke utenfor.

8.3 Teknologisk utvikling, kunstig intelligens (KI)

Kunstig intelligens (KI), og da spesielt språkmodeller, er blitt en viktig faktor i skolen. Den påvirker måten elevene lærer på og hvordan lærerne planlegger undervisning og vurdering. Den teknologiske utviklingen innen kunstig intelligens går fort, og det trengs kunnskap om mulighetene KI gir.

Seksjon opplæring i skole har en arbeidsgruppe som veileder og støtter skolene i arbeidet med kunstig intelligens. Det handler om å øke alles kompetanse i bruk av KI og hvordan KI kan bli en del av opplæringen. Arbeidsgruppen har bl.a. utarbeidet en veileder: Kunstig intelligens (KI) i skolene..

Elever og ansatte på skolene har gjennom Rogaland fylkeskommunes deltakelse i Nasjonal digital læringsarena, NDLA, tilgang til en praterobot som ivaretar personvernet.

8.4 Samarbeidet med NAV

Gjennom Utsynsmeldingen, Ungdomsgarantien og Statens tildelingsbrev til NAV blir det tydelig at NAV og fylkeskommunen i større grad har tilsvarende oppdrag knyttet til å veilede og kvalifisere unge voksne inn i opplæring eller arbeid, samt å hindre at de som er i opplæring slutter. Opplæringsavdelingen har derfor jevnlig møter med NAV på ledernivå. Vi jobber med å samordne oss både når det gjelder struktur og tiltak. Dette arbeidet fordrer også at vi i fylkeskommunen ser på vår egen organisering knyttet til veiledning.

Vedlegg

Oversikt tiltak i kapittel 7

Hva bidrar til økt gjennomføring, læringsresultat og læringsmiljø

Tiltak	Administreres av	Rogaland fylkeskommune sine satsingsområder			
		Fremme godt læringsmiljø	Vektlegge en aktiv elev- og lærlingrolle	Kvalifisere til arbeid og studier	Utvikle profesjonsfelleskap
Aktiv KomUng - kommunikasjonsvansker	PPT	X	X	X	X
Etter- og videreutdanning	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Fengselsundervisning	Skoleseksjonen	X	X	X	
Flying start	Skoleseksjonen	X		X	
Forberedende tilbud for minoritetsspråklige	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Forskningsprosjektet INTERACT	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Glidlåsen - oppstart	OT	X		X	
Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Hospitering - overgang fra ungdomsskolen	Regional kompetanse	X		X	
Inkluderingsprosjektet	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Internasjonalisering og Erasmus+	Skoleseksjonen	X	X	X	
Læreplasskoordinator på yrkesfagsskoler	Bedriftsseksjonen	X	X	X	
Nettskolen	Skoleseksjonen			X	
Oppfølgingsansvarlig på skolene	Skoleseksjonen	X	X	X	X
Prosjekt gjennomføring - psykisk helse	PPT	X	X	X	
Regionalt samarbeid, SAMVER	PPT	X	X	X	X
Rekruttere læreplasser - statlig satsing	Bedriftsseksjonen				
Skolemestringsgruppe	PPT	X	X	X	
Sommerskolen	Skoleseksjonen			X	
Unginvest - utenfor utdanning og arbeid	OT	X		X	
Ungt Entreprenørskap	Skoleseksjonen	X	X	X	
Veiledningsnettverk lesing- og skrivning	PPT	X	X	X	X

Skolevise resultater

Tabell v.1 Gjennomsnittlige grunnskolepoeng skoleåret 2022/2023 etter skole og utdanningstype. I alt, studieforbereidende (SF), yrkesfag (YF) og påbygg (PB). Kilde: Qlik Sense / Vigo Opplæring

Skole	Totals	Totals	PB	SF	YF
Rogaland	15 830	43,0	39,7	47,1	38,4
Bergeland videregående skole	517	39,2	-	41,0	38,0
Bryne vidaregåande skule	1 434	41,9	40,9	46,1	38,2
Dalane vidaregåande skole	604	40,9	40,2	45,8	37,9
Gand vidaregåande skole	946	39,1	41,1	-	38,8
Godalen vidaregåande skole	720	35,4	33,6	-	35,5
Haugaland vidaregåande skole	763	37,8	41,1	43,5	36,9
Hetland vidaregåande skole	640	47,8	-	47,8	-
Jåttå vidaregåande skole	979	41,4	39,5	45,3	40,9
Karmsund vidaregåande skole	525	40,5	37,5	-	40,7
Kopervik vidaregåande skole	319	44,4	37,6	45,8	-
Randaberg vidaregåande skole	709	37,2	38,2	40,0	34,9
Sandnes vidaregåande skole	1 040	47,9	-	47,9	-
Sauda vidaregåande skule	323	44,4	50,9	47,7	40,3
Skeisvang vidaregåande skole	518	48,9	-	48,9	-
Sola vidaregåande skole	723	40,2	-	41,5	38,1
St Svithun vidaregåande skole	878	48,3	-	48,3	-
St. Olav vidaregåande skole	830	50,5	-	50,5	-
Stavanger katedralskole	539	49,9	-	49,9	-
Strand vidaregåande skole	573	41,8	39,8	45,5	38,9
Vardafjell vidaregåande skole	432	46,8	37,2	47,3	-
Vågen vidaregåande skole	753	44,6	-	46,2	38,9
Øksnevad vidaregåande skole	331	39,3	44,2	-	39,3
Ølen vidaregåande skule	293	43,4	41,0	47,9	39,3
Åkrehamn vidaregåande skole	441	39,7	-	-	39,7

Tabell v.2 Skoleårsfullføring i prosent skoleåret 2023/2024 etter skole og utdanningstype.
Kilde: Qlik Sense / Vigo Opplæring

Skole	Antall elever	I alt	PB	SF	YF
Rogaland	15 830	85,7%	73,7%	87,6%	84,9%
Bergeland videregående skole	517	76,6%	-	76,1%	76,9%
Bryne vidaregåande skule	1 434	87,0%	90,6%	86,4%	87,0%
Dalane videregående skole	604	89,4%	88,1%	89,8%	89,4%
Gand videregående skole	946	85,6%	88,0%	-	85,2%
Godalen videregående skole	720	75,4%	59,4%	-	76,2%
Haugaland videregående skole	763	83,9%	80,4%	74,6%	85,2%
Hetland videregående skole	640	93,4%	-	93,4%	-
Jåttå videregående skole	979	81,8%	53,7%	89,7%	90,8%
Karmsund videregående skole	525	90,1%	78,8%	-	90,9%
Kopervik videregående skole	319	84,0%	75,9%	85,7%	-
Randaberg videregående skole	709	70,0%	65,9%	62,5%	76,2%
Sandnes videregående skole	1 040	88,4%	-	88,4%	-
Sauda vidaregåande skule	323	92,6%	83,3%	94,4%	91,3%
Skeisvang videregående skole	518	91,3%	-	91,3%	-
Sola videregående skole	723	76,1%	-	76,8%	74,9%
St Svithun videregående skole	878	90,8%	-	90,8%	-
St. Olav videregående skole	830	93,1%	-	93,1%	-
Stavanger katedralskole	539	90,5%	-	90,5%	-
Strand videregående skole	573	89,5%	71,4%	91,0%	89,6%
Vardafjell videregående skole	432	86,6%	60,9%	88,0%	-
Vågen videregående skole	753	82,1%	-	82,6%	80,4%
Øksnevad videregående skole	331	79,8%	100,0%	-	79,6%
Ølen vidaregåande skule	293	92,5%	88,5%	92,4%	93,3%
Åkrehamn vidaregåande skole	441	92,7%	-	-	92,7%

Tabell v.3 Andel skoleårssluttere (etter 1. oktober) skoleåret 2023/2024 etter skole og utdanningstype. Kilde: Qlik sense/Vigo Opplæring

Skole	Totalt	Totalt	PB	SF	YF
Rogaland	15 830	2,9%	6,9%	1,1%	4,6%
Bergeland videregående skole	517	8,1%	-	6,7%	9,1%
Bryne vidaregåande skule	1 434	1,9%	4,3%	0,6%	2,6%
Dalane videregående skole	604	3,0%	6,8%	1,5%	3,2%
Gand videregående skole	946	3,8%	0,0%	-	4,5%
Godalen videregående skole	720	9,6%	15,6%	-	9,3%
Haugaland videregående skole	763	4,8%	7,1%	8,5%	4,2%
Hetland videregående skole	640	0,2%	-	0,2%	-
Jåttå videregående skole	979	4,7%	11,7%	0,6%	3,1%
Karmsund videregående skole	525	3,6%	12,1%	-	3,0%
Kopervik videregående skole	319	1,6%	7,4%	0,4%	-
Randaberg videregående skole	709	6,6%	4,5%	3,1%	9,6%
Sandnes videregående skole	1 040	0,8%	-	0,8%	-
Sauda vidaregåande skule	323	1,2%	0,0%	1,2%	1,3%
Skeisvang videregående skole	518	1,0%	-	1,0%	-
Sola videregående skole	723	2,6%	-	2,4%	3,0%
St Svithun videregående skole	878	0,2%	-	0,2%	-
St. Olav videregående skole	830	1,0%	-	1,0%	-
Stavanger katedralskole	539	0,4%	-	0,4%	-
Strand videregående skole	573	2,4%	9,5%	0,4%	3,6%
Vardafjell videregående skole	432	0,5%	4,3%	0,2%	-
Vågen videregående skole	753	2,9%	-	1,7%	6,7%
Øksnevad videregående skole	331	3,9%	0,0%	-	4,0%
Ølen vidaregåande skule	293	1,7%	7,7%	0,8%	1,5%
Åkrehamn vidaregåande skole	441	1,6%	-	-	1,6%

Tabell v.4 Resultater fra Elevundersøkelsen 2023/2024. Vg1 etter skole - Rogaland fylkeskommune. Gjennomsnittlig skåre på fem indikatorer. Kilde: Utdanningsdirektoratet

Skole	Støtte fra lærer	Vurdering for læring	Læringskultur	Mestring	Elevdemokrati og medvirkning
Hele landet	4,1	3,4	4	3,9	3,6
Rogaland	4,1	3,5	4	3,9	3,6
Bergeland Vgs	4,1	3,7	3,9	3,9	3,7
Bryne Vgs	4,2	3,7	4	4	3,8
Dalane Vgs	3,8	3,3	3,8	3,8	3,3
Gand Vgs	4,2	3,7	3,9	3,8	3,6
Godalen Vgs	4,2	3,8	3,9	3,9	3,6
Haugaland Vgs	4,3	3,7	4	3,9	3,7
Hetland Vgs	3,9	3,1	4,2	3,8	3
Hollenderhaugen	4,8	4,2	4,7	4,4	4
Jåttå Vgs	4,2	3,5	4	3,8	3,7
Karmsund Vgs	4,3	3,8	4	3,9	3,8
Kopervik Vgs	3,9	3,2	4,2	3,9	3,4
Møllehagen	4,4	3,6	4,5	3,9	3,5
Randaberg Vgs	3,9	3,5	3,6	3,8	3,3
Sandnes Vgs	4,1	3,3	4,1	4	3,5
Sauda Vgs	4,2	3,5	4	4	3,6
Skeisvang Vgs	4,2	3,3	4,3	3,9	3,5
Sola Vgs	3,8	3,3	3,6	3,7	3,2
St Svithun Vgs	4	3,4	4	3,8	3,5
St. Olav Vgs	4	3,4	4,1	3,9	3,4
Stavanger katedralskole	4,2	3,3	4,2	4	3,6
Strand Vgs	4,4	3,6	3,9	3,9	3,8
Vardafjell Vgs	4,1	3,4	4,3	3,7	3,4
Vågen Vgs	4	3,3	4	3,9	3,6
Øksnevad Vgs	4,1	3,6	4	3,8	3,9
Ølen Vgs	4,3	3,7	4,2	4,2	3,9
Åkrehamn Vgs	4,4	4	4,2	4,1	4

Kommunevise resultater

Tabell v.5 Fordeling grunnskolepoeng (prosentandel i hver karaktergruppe) for elever som gikk ut av grunnskolen våren 2024 etter bostedskommune. Kilde: SSB

Kommune	Antall elever	Manglende grunnskolepoeng	10-29	30-39	40-49	50+
Rogaland	6681	8,0	6,7	26,9	41,1	17,3
Eigersund	213	9,9	7,5	31,0	39,4	12,2
Stavanger	1802	7,8	5,8	23,1	42,3	21,0
Haugesund	470	6,8	5,7	25,7	45,7	16,0
Sandnes	1145	8,6	6,7	28,2	37,4	19,0
Sokndal	54	11,1	3,7	33,3	42,6	9,3
Lund	41	14,6	9,8	39,0	26,8	9,8
Bjerkreim	44	4,5	6,8	29,5	43,2	15,9
Hå	308	4,5	9,1	34,1	37,7	14,6
Klepp	286	7,3	8,7	26,6	43,0	14,3
Time	293	9,9	8,5	23,9	42,3	15,4
Gjesdal	203	5,9	4,9	24,1	47,3	17,7
Sola	393	8,9	1,0	24,9	47,3	17,8
Randaberg	157	5,1	5,1	27,4	39,5	22,9
Strand	196	7,7	7,7	31,6	41,3	11,7
Hjelmeland	42	16,7	4,8	28,6	35,7	14,3
Suldal	65	7,7	4,6	15,4	58,5	13,8
Sauda	58	6,9	6,9	20,7	50,0	15,5
Kvitsøy	6	:	:	:	:	:
Bokn	13	15,4	-	15,4	61,5	7,7
Tysvær	165	8,5	9,1	32,7	30,9	18,8
Karmøy	611	9,7	10,8	31,3	36,0	12,3
Utsira	3	:	:	:	:	:
Vindafjord	113	2,7	8,8	32,7	43,4	12,4

Tabell v.6 Gjennomføring i videregående opplæring i løpet av 5/6 år, etter todelt utdanningsprogram og bostedskommune ved 16 års alder. 2017-kullet. Prosentandel i hver kategori. Totalt og fordelt på studieforbereende (SF) og yrkesfaglig (YF) utdanningsretning. Kilde: SSB.

Kommune	Retning	Antall	Fullført og bestått i løpet av 5/6 år	Fullført planlagt grunnkompetanse	Fortsatt i VGO	Gjennomført Vg3/fagprøve - Ikke bestått	Sluttet underveis
Bjerkreim	I alt	47	91,5	-	-	-	-
	SF	22	95,5	-	-	-	-
	YF	25	68	-	-	-	-
Bokn	I alt	9	77,8	-	-	-	-
	SF	-	-	-	-	-	-
	YF	-	-	-	-	-	-
Eigersund	I alt	206	82,5	1,9	3,9	2,4	9,2
	SF	95	93,7	-	-	-	-
	YF	111	73	-	-	-	-
Finnøy	I alt	46	73,9	-	-	-	10,9
	SF	21	76,2	-	-	-	-
	YF	25	72	-	-	-	-
Forsand	I alt	22	72,7	-	-	-	-
	SF	9	-	-	-	-	-
	YF	13	-	-	-	-	-
Gjesdal	I alt	167	83,3	2,4	3,6	3,0	7,8
	SF	82	93,9	-	-	-	-
	YF	85	72,9	-	-	-	-
Haugesund	I alt	457	84,2	3,1	3,5	2,8	6,3
	SF	256	94,9	-	-	2,3	-
	YF	201	70,6	-	-	3,5	-
Hjelmeland	I alt	37	97,3	-	-	-	-
	SF	24	95,8	-	-	-	-
	YF	13	53,8	-	-	-	-
Hå	I alt	245	84,1	4,5	2,0	2,4	6,9
	SF	96	88,5	-	-	-	-
	YF	149	67,1	-	-	-	-
Karmøy	I alt	557	83,5	4,1	2,3	3,2	6,8
	SF	249	91,5	-	-	3,2	3,2
	YF	308	76,9	-	-	3,2	9,7
Klepp	I alt	265	83,7	4,2	3,4	1,9	6,8
	SF	114	91,2	-	4,4	-	3,5
	YF	151	78,1	-	2,6	-	9,3
Kvitsøy	I alt	-	-	-	-	-	-
	SF	-	-	-	-	-	-
	YF	-	-	-	-	-	-
Lund	I alt	34	79,4	-	-	-	-
	SF	11	90,9	-	-	-	-
	YF	23	43,5	-	-	-	-
Randaberg	I alt	149	88,6	-	3,4	-	3,4
	SF	83	91,6	-	-	-	-

	YF	66	65,2	6,1	-	-	-
Rennesøy	I alt	79	83,5	-	-	-	10,1
	SF	47	91,5	-	-	-	-
	YF	32	71,9	-	-	-	-
Sandnes	I alt	946	84,1	4,1	2,5	2,6	6,6
	SF	560	92,4	0,7	1,1	2,1	3,8
	YF	386	72,3	9,1	4,7	3,4	10,6
Sauda	I alt	29	75,9	-	-	-	-
	SF	16	75	-	-	-	-
	YF	13	76,9	-	-	-	-
Sokndal	I alt	46	69,6	-	10,9	-	8,7
	SF	14	50	-	-	-	-
	YF	32	65,6	-	-	-	-
Sola	I alt	278	87,4	2,5	1,8	2,5	5,8
	SF	155	92,9	-	-	-	3,2
	YF	123	80,5	-	-	-	8,9
Stavanger	I alt	1450	87,1	2,9	2,6	1,4	6,0
	SF	1003	94,5	0,9	1,2	1,1	2,3
	YF	447	70,4	7,4	5,8	2,0	14,3
Strand	I alt	171	89,5	-	2,9	-	4,1
	SF	102	98	-	-	-	-
	YF	69	76,8	7,2	-	-	-
Suldal	I alt	47	91,5	-	-	-	-
	SF	23	82,6	-	-	-	-
	YF	24	79,2	-	-	-	-
Time	I alt	242	86,8	2,1	2,5	3,3	5,4
	SF	119	92,4	-	-	-	-
	YF	123	81,3	-	-	-	-
Tysvær	I alt	166	90,3	-	-	-	4,2
	SF	84	97,7	-	-	-	-
	YF	82	82,9	-	-	-	-
Utsira	I alt	-	-	-	-	-	-
	SF	-	-	-	-	-	-
	YF	-	-	-	-	-	-
Vindafjord	I alt	137	88,3	-	-	-	5,8
	SF	66	89,4	-	-	-	-
	YF	71	67,6	-	-	-	-

Tabell v.7 Andel av de som startet i videregående opplæring i 2013 som hadde fullført og bestått videregående opplæring med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av 5 år og 10 år, etter bostedskommune ved 16 års alder. Prosentandel i hver kategori. Kilde: SSB.

	Antall elever som begynte på VGS for først gang i 2013	Fullført videregående opplæring i løpet av 5 år	Fullført videregående opplæring i løpet av 10 år
Rogaland	6085	78,3	87,0
Eigersund	232	79,7	87,5
Sandnes	938	75,8	85,4
Stavanger	1508	79,8	88,1
Haugesund	458	79,0	86,2
Sokndal	47	68,1	76,6
Lund	45	82,2	88,9
Bjerkreim	43	76,7	95,3
Hå	272	78,3	85,7
Klepp	284	78,9	85,6
Time	237	78,1	85,2
Gjesdal	188	67,6	81,4
Sola	325	81,2	90,5
Randaberg	167	81,4	90,4
Strand	182	75,3	85,7
Hjelmeland	45	84,4	91,1
Suldal	48	87,5	87,5
Sauda	73	80,8	93,2
Finnøy	34	91,2	94,1
Rennesøy	59	78,0	88,1
Tysvær	157	80,3	89,2
Karmøy	589	75,9	86,1
Vindafjord	121	87,6	90,9
Utsira, Bokn, Kvitsøy, Forsand	33	66,7	78,8

**Rogaland
fylkeskommune**

